

Juninota 2023

Ontwikkeling wetten en fondsen UWV 2023–2024

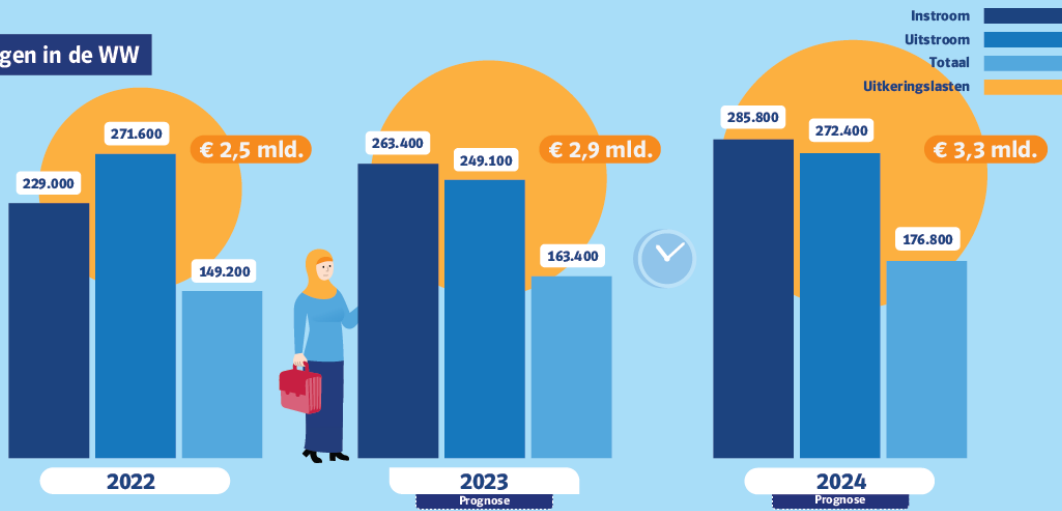

Inhoudsopgave

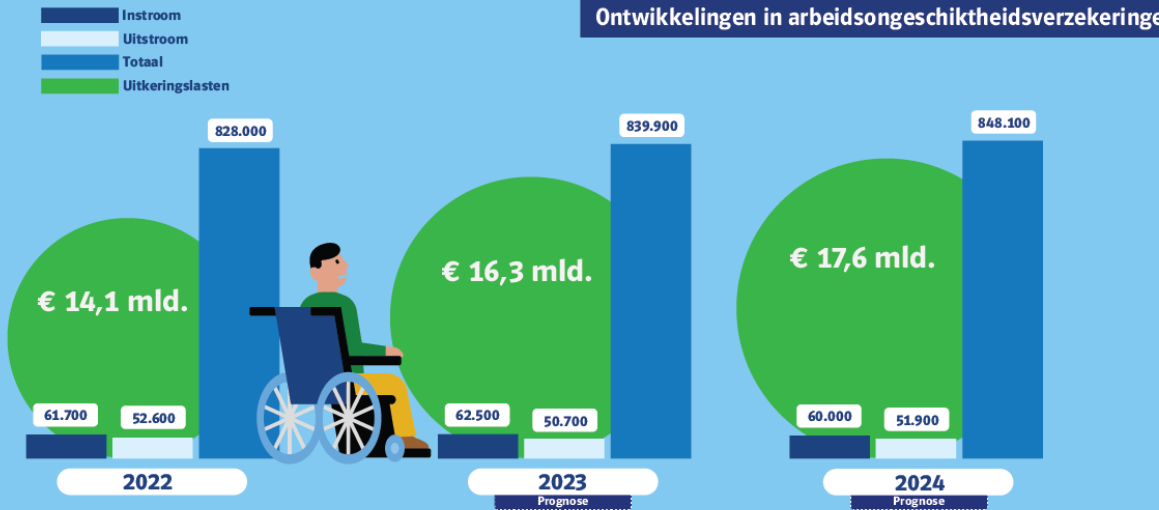
Samenvatting	3
1. Belangrijkste ontwikkelingen	4
1.1. Volumeontwikkelingen	4
1.2. Financiële ontwikkelingen	6
1.3. Premies 2023	8
2. Arbeidsongeschiktheid	10
2.1. WIA	11
2.2. Wajong	14
2.3. WAO	15
2.4. WAZ	16
3. Werkloosheid	18
3.1. WW	18
3.2. IOW	21
4. Ziekte	22
5. Zorg	25
6. Toeslagen en tegemoetkomingen	28
6.1. Toeslagenwet	28
6.2. Tegemoetkoming arbeidsongeschikten	30
7. Re-integratie	31
8. Overige regelingen	34
8.1. CRTV	34
8.2. NOW	35
8.3. STAP	36
9. Fondsen	37
9.1. Arbeidsongeschiktheidsfonds	37
9.2. Werkhervattingskas	39
9.3. Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten	41
9.4. Algemeen Werkloosheidsfonds	42
9.5. Uitvoeringsfonds voor de overheid	43
9.6. Toeslagenfonds	44
Lijst van afkortingen	45
Begrippenlijst	46
Bijlage I Wet- en regelgeving	48
Bijlage II Overzicht wet-fonds	51
Bijlage III Re-integratie	55
Bijlage IV Aansluitingstabel	57
Bijlage V Financiële publicaties UWV	59
Colofon	61

Juninota 2023

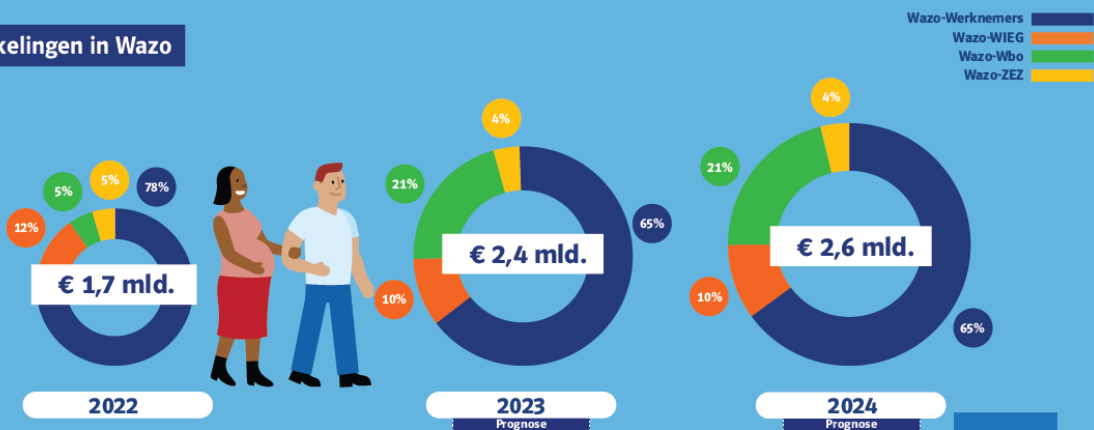
Ontwikkelingen in de WW

Ontwikkelingen in arbeidsongeschiktheidsverzekeringen

Ontwikkelingen in Wazo

Samenvatting

Algemene ontwikkelingen

- Het kabinet heeft vanwege de hoge inflatie besloten om het wettelijk minimumloon op 1 januari 2023 in één keer met 10,15% te verhogen. Daarnaast volgt op 1 juli een indexatie van 3,13%. Omdat loongerelateerde uitkeringen hieraan gekoppeld zijn, stijgen de uitkeringslasten fors in 2023.
- De AOW-leeftijd is in 2023 met drie maanden verhoogd en in 2024 komen daar nog eens twee maanden bij. Dit heeft voor alle wetten een opwaarts effect op de uitkeringsaantallen in 2023 en 2024.
- Om de gevolgen van de coronacrisis voor werkgevers en werknemers te verzachten, heeft de overheid een aantal steunmaatregelen getroffen. Hiervan voert UWV de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) uit. Hierbij keerde UWV een voorschot van het verwachte subsidiebedrag uit. De laatste aanvraagperiode, NOW 6, liep tot en met maart 2022. UWV is druk bezig met het vaststellen van de definitieve subsidiebedragen. We schatten het totale bedrag aan NOW-subsidielasten momenteel op € 18,6 miljard.
- Om hun positie op de arbeidsmarkt te versterken, kunnen werkenden en werkzoekenden sinds 1 maart 2022 jaarlijks bij UWV een STAP-budget van maximaal € 1.000 aanvragen voor scholing en ontwikkeling. Voor 2023 is een budget van € 170 miljoen beschikbaar gesteld. Het STAP-budget wordt vanaf 2024 afgeschaft.

Arbeidsongeschiktheid

- Het totaal aantal uitkeringen voor de arbeidsongeschiktheidswetten stijgt in de periode 2022–2024. Tegenover een toename van het aantal WIA- en Wajong-uitkeringen staat een afname bij de WAO en WAZ.
- Sinds 1 oktober 2022 past UWV een vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling toe voor de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder. Deze 60-plus maatregel is een onderdeel van een breder pakket aan maatregelen om de mismatch tussen de vraag naar en het aanbod van sociaal-medische beoordelingen te verkleinen. Dit heeft volume- en financiële effecten, zoals een afname van het aantal voorschotten. Mogelijk wordt de maatregel verlengd voor 2024. We geven een uitwerking van beide scenario's in de WIA-paragraaf.
- De totale uitkeringslasten voor de arbeidsongeschiktheidswetten stijgen in 2023 met € 2.175 miljoen tot € 16.309 miljoen en in 2024 met € 1.319 miljoen tot € 17.628 miljoen.

Werkloosheid

- Het aantal WW-uitkeringen stijgt in 2023 met 14.000 tot 163.000 uitkeringen. Op basis van de CPB-basisraming in het Centraal Economisch Plan zal de WW in 2024 verder stijgen tot 177.000 uitkeringen.
- De WW-uitkeringslasten stijgen in 2023 met € 373 miljoen tot € 2.880 miljoen. In 2024 volgt een verdere toename van € 460 miljoen tot € 3.340 miljoen.

Ziekte en zorg

- De Ziektewet-uitkeringslasten stijgen in 2023 met € 134 miljoen tot € 2.098 miljoen en in 2024 met € 49 miljoen tot € 2.147 miljoen.
- De Wet arbeid en zorg (Wazo) kent vier verschillende regelingen: Wazo-Werknemers, Wazo-WIEG (partnerverlof), Wazo-ZEZ (zwangere zelfstandigen) en Wazo-Wbo (Wet betaald ouderschapsverlof). De Wazo-Wbo is op 2 augustus 2022 in werking getreden.
- De Wazo-uitkeringslasten stijgen in 2023 met € 660 miljoen tot € 2.426 miljoen en in 2024 met € 190 miljoen tot € 2.615 miljoen.

UWV-fondsen

- De totale uitkeringslasten stijgen in 2023 met € 3.405 miljoen tot een niveau van € 24.209 miljoen. In 2024 stijgen de totale uitkeringslasten met € 2.034 miljoen.
- De totale UWV-lasten nemen in 2023 toe met € 2.977 miljoen tot een niveau van € 30.550 miljoen. In 2024 stijgen de totale UWV-lasten met € 1.755 miljoen tot een niveau van € 32.305 miljoen.
- Sinds september 2022 ontvangt en betaalt UWV weer rente over respectievelijk positieve en negatieve rekening-courantbedragen van de UWV-fondsen. In 2023 ontvangt UWV naar verwachting per saldo € 653 miljoen en in 2024 € 1.041 miljoen aan rentebaten.
- Tegenover de lasten staan de premiebatens van werkgevers en de rijksbijdragen van de Rijksoverheid, die jaarlijks het UWV-lastenniveau overstijgen. Het totale fondsvermogen is in 2022 toegenomen met € 8.806 miljoen tot een niveau van € 25.255 miljoen. In 2023 neemt het geraamde totale fondsvermogen toe met € 7.835 miljoen tot € 33.090 miljoen en in 2024 stijgt dat verder met € 7.944 miljoen tot een niveau van € 41.034 miljoen. In 2023 wordt het AWF-vermogen voor het eerst sinds 2010 weer positief.

1. Belangrijkste ontwikkelingen

In de Juninota 2023 schetsen wij voor 2023 en 2024 inzichten in de verwachte ontwikkeling van de wetten die UWV uitvoert en de fondsen die het beheert.

De ramingen in de Juninota 2023 zijn gebaseerd op de beschikbare statistische en financiële gegevens tot en met maart 2023 en op de macro-economische ontwikkelingen uit het Centraal Economisch Plan 2023 (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB).

Coronacrisis, Oekraïne en inflatie

De Juninota 2023 is tot stand gekomen in een periode waarin er geen grote onzekerheden meer zijn als gevolg van de coronacrisis. De steunmaatregelen van de overheid, waaronder de door het UWV uitgevoerde tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), zijn afgebouwd. Een ontslaggolf is uitgebleven en door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt is een snelle toename van de werkloosheid niet waarschijnlijk. Het aantal faillissementen is daarnaast nog altijd laag. We verwachten een lichte toename in 2023 en een verdere stijging in 2024, tot ongeveer het niveau van voor de coronacrisis. Tijdens de coronacrisis is ook uitstel van premiebetalingen verleend aan werkgevers. Onzeker is in welke mate UWV deze premies alsnog zal ontvangen.

De oorlog in Oekraïne en de daaruit volgende energiecrisis zorgen al meer dan een jaar voor economische onzekerheden bij burgers, bedrijven en de overheid. De hoge inflatie zet de huishoudbestedingen onder druk, waardoor de economie na een sterk herstel direct na de coronacrisis inmiddels in een duidelijk lager groeitempo is beland. In het eerste kwartaal was zelfs sprake van een lichte krimp.

Indexatie / verhoging minimumloon

Het kabinet heeft vanwege de hoge inflatie het wettelijk minimumloon op 1 januari 2023 met 10,15% verhoogd. Op 1 juli komt daar nog eens 3,13% bij. De uitkeringen stijgen mee met deze verhogingen. Op 1 januari 2024 wordt het minimumuurloon ingevoerd, waardoor een onderscheid ontstaat tussen beloning op het minimumniveau voor fulltime banen op basis van 36-, 38- en 40-urige werkweken.¹ Voor de berekening van de hoogte van uitkeringen wordt vanaf 2024 echter nog steeds uitgegaan van het minimummaandloon.

Redactionele aanpassingen

In deze nota hebben we het aantal hoofdstukken uitgebreid. Het voormalige hoofdstuk 4 over ziekte en zorg is gesplitst in aparte hoofdstukken over ziekte – hoofdstuk 4 – en zorg – hoofdstuk 5. Hoofdstuk 8 is nieuw en gaat over tijdelijke of bijzondere wetten en regelingen zoals de Subsidieregeling STAP-budget (stimulering van de arbeidsmarktpositie) en de NOW. In eerdere financiële nota's waren deze regelingen ondergebracht in boxen binnen andere hoofdstukken. De inhoud van voormalig hoofdstuk 5 over re-integratie is vanaf nu te vinden in hoofdstuk 7 en de inhoud van voormalig hoofdstuk 7 over de fondsen in hoofdstuk 9.

1.1. Volumeontwikkelingen

In tabel 1.1 staan de aantallen uitkeringen per wet in de periode 2022–2024 en de mutaties in 2023 ten opzichte van de Januarinota 2023. In elk jaar is sprake van een verhoging van de leeftijd voor de Algemene Ouderdomswet (AOW). Op 1 januari 2022 is deze verhoogd naar 66 jaar en 7 maanden, op 1 januari 2023 naar 66 jaar en 10 maanden en vanaf 1 januari 2024 ligt de AOW-gerechtigde leeftijd op 67 jaar. Het gevolg is dat in alle drie de jaren het aantal beëindigde uitkeringen relatief laag is ten opzichte van de jaren voor 2022. Dit heeft een verhogend effect op het aantal uitkeringen, vooral bij de arbeidsongeschiktheidswetten.

Het aantal uitkeringen vallend onder de arbeidsongeschiktheidswetten neemt in 2023 met 12.000 en in 2024 met 8.000 toe. Deze toename is vooral het resultaat van een stijging bij de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) die groter is dan de daling bij zijn voorganger, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO). Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is in 2023 met 1.000 naar boven bijgesteld ten opzichte van de Januarinota 2023.

Voor de WIA is van 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2023 een vereenvoudigde claimbeoordeling van kracht voor mensen van 60 jaar en ouder, de zogenoemde 60-plus maatregel. Later dit jaar zal het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een definitief besluit nemen over een mogelijke verlenging tot en met 2024. Aangezien de 60-plus maatregel voor de WIA volume- en financiële effecten heeft, hebben we in paragraaf 2.1 over de WIA voor de volledigheid de ramingscijfers voor beide scenario's opgenomen. In de overige hoofdstukken van deze nota zijn voor de eenvoud alleen de ramingscijfers verwerkt voor het scenario zonder verlenging van de 60-plus maatregel tot en met 2024.

¹ Op 1 januari 2024 wordt het minimumuurloon gelijk gesteld aan 1/36-ste deel van het minimumweekloon.

Het aantal WW-uitkeringen stijgt in 2023 met 14.000 en in 2024 eveneens met 14.000. Voor 2023 voorzien we op basis van de CPB-raming voor de werkloze beroepsbevolking een toename van de WW-instroom. Het aantal WW-uitkeringen is ten opzichte van de Januarinota 2023 naar beneden bijgesteld met 13.000 voor 2023. De verwachtingen voor de Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) zijn nauwelijks aangepast ten opzichte van de Januarinota 2023.

Het aantal Ziektewet-uitkeringsjaren neemt naar verwachting af met 6.000 in 2023 en met 3.000 in 2024. In 2023 en 2024 daalt het aantal uitkeringsjaren van de groepen uitzendkrachten en zieke WW-gerechtigden. Bij de groep ziekte bij zwangerschap is in beide jaren sprake van een stijging. Het aantal uitkeringsjaren binnen de groepen no-risk en einddienstverbanders stijgt in 2023 en stabiliseert zich in 2024. Vergeleken met de Januarinota 2023 is het aantal Ziektewet-uitkeringsjaren voor 2023 met 3.000 naar beneden bijgesteld.

Het aantal uitkeringsjaren van de Wet arbeid en zorg (Wazo) stijgt in 2023 met 15.000 en in 2024 met 3.000. De voornaamste oorzaak van deze stijging is de invoering van de Wet betaald ouderschapsverlof (Wbo) per 2 augustus 2022. Vergeleken met de Januarinota 2023 is het aantal Wazo-uitkeringsjaren voor 2023 met 4.000 naar beneden bijgesteld.

Tabel 1.1. Aantallen uitkeringen

Aantallen × 1.000

	2022	2023	Mutatie Januarinota	2024
Arbeidsongeschiktheid ultimo stand	828	840	1	848
WAO	180	167	0	153
WIA	398	422	2	444
WAZ	7	6	0	5
Wajong	244	245	0	246
				0
Werkloosheid ultimo stand	158	172	-13	184
WW	149	163	-13	177
IOW	9	9	0	7
Ziekte in uitkeringsjaren	102	96	-3	93
Ziektewet	102	96	-3	93
Zorg in uitkeringsjaren	54	69	-4	72
Wazo	54	69	-4	72

1.2. Financiële ontwikkelingen

Tabel 1.2 geeft per wet een overzicht van de gerealiseerde uitkeringslasten in 2022, de geraamde uitkeringslasten voor 2023 en 2024 en de mutaties in 2023 ten opzichte van de Januarinota 2023. De NOW-lasten zijn niet in dit overzicht opgenomen omdat deze onder de overige baten en lasten zijn gerubriceerd.

Tabel 1.2. Financiële ontwikkelingen uitkeringslasten

Bedragen × € 1 miljoen

	2022	2023	Mutatie Januarinota	2024
Arbeidsongeschiktheid*	14.134	16.309	54	17.628
WAO	3.187	3.329	-5	3.234
WIA	7.491	9.072	73	10.223
WAZ	82	82	1	76
Wajong	3.375	3.826	-15	4.095
Werkloosheid	2.601	2.984	24	3.433
WW	2.508	2.880	25	3.340
IOW	94	103	-1	93
Ziekte	1.964	2.098	98	2.147
Ziektewet	1.964	2.098	98	2.147
Zorg	1.766	2.426	18	2.615
Wazo	1.766	2.426	18	2.615
Toeslagen	339	393	3	421
TW	339	393	3	421
Totaal	20.804	24.209	197	26.243

* De cijfers zijn samengesteld op transactiebasis en zijn inclusief de tegemoetkomingen arbeidsongeschikten (zie hoofdstuk 6).

De totale uitkeringslasten stijgen naar verwachting in 2023 met € 3.405 miljoen en in 2024 met € 2.034 miljoen. Van invloed op de ontwikkeling van de uitkeringslasten zijn hoofdzakelijk de ontwikkeling van het aantal uitkeringen, de halfjaarlijkse indexatie en – indien van toepassing – wijzigingen in wet- en regelgeving. Door de hoge indexatie in 2023 stijgen de uitkeringslasten bij vrijwel alle wetten. In 2024 stijgen de uitkeringslasten minder hard vergeleken met 2023, maar ook dan zullen de uitkeringslasten van de meeste wetten hoger zijn dan in 2023.

Bij de arbeidsongeschiktheidsregelingen is de invloed van de indexatie het sterkst. Alle uitkeringslasten stijgen in 2023 en 2024, alleen de WAO en Wet arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) kennen dalende uitkeringslasten in 2024. Hier is het effect van de afnemende volumes in 2024 groter dan het effect van de indexatie. De WIA-uitkeringslasten nemen sterk toe door een stijgend aantal uitkeringen, naast de indexaties.

De verwachting is dat WW-uitkeringslasten in 2023 en 2024 stijgen. Hier is het effect van de indexaties kleiner dan bij de arbeidsongeschiktheidsregelingen, omdat WW-uitkeringen gemiddeld korter duren. De invloed van de loonontwikkeling op de ontwikkeling van de uitkeringshoogte is hier aanzienlijk. De WW-lasten stijgen door een combinatie van een hoger aantal uitkeringen en een toename van de gemiddelde uitkeringshoogte door de indexaties en de loonontwikkeling.

Bij de Ziektewet is sprake van een toename van de uitkeringslasten in 2023 door de stijging van de gemiddelde jaaruitkering die wordt veroorzaakt door de hoge indexatie van de uitkeringen. De uitkeringslasten nemen hierdoor toe ondanks een dalend aantal uitkeringsjaren. Dit effect is op een beperktere schaal ook zichtbaar in 2024.

De toename van de uitkeringslasten bij de Wazo wordt, naast de stijging van de gemiddelde jaaruitkering door de hoge indexatie van de uitkeringen, ook veroorzaakt door de invoering van de Wbo in 2022.

De uitkeringslasten bij de Toeslagenwet volgen de ontwikkeling van de moederwetten². Het uitgekeerde bedrag stijgt in 2023 in totaal met € 54 miljoen en in 2024 met € 28 miljoen door de relatief hoge indexaties in beide jaren en door een gestage instroom in de WIA.

² Dit zijn de WIA, Wajong, WAO, WAZ, WW, IOW en Ziektewet.

In 2023 vallen de totale verwachte uitkeringslasten € 197 miljoen hoger uit dan we in de Januarinota 2023 hadden geraamd. De belangrijkste bijstelling naar boven is te vinden bij de Ziektewet met € 98 miljoen en de WIA met € 73 miljoen. Bij de Ziektewet hebben we het effect van de hoge indexatie op de gemiddelde uitkeringshoogte eerder onderschat. Bij de WIA komt het deels door een hoger aantal uitkeringen en deels door een hogere post mutatie verplichtingen.

Tabel 1.3 laat een onderverdeling van de lasten zien naar uitkeringen, sociale lasten, overige baten en lasten en uitvoeringskosten. Ten opzichte van de Januarinota 2023 zijn de uitkeringslasten (zie tabel 1.2) in 2023 naar boven bijgesteld. Als gevolg hiervan zijn ook de sociale lasten in 2023 hoger.

Tabel 1.3. Lasten per categorie

Bedragen × € 1 miljoen

	2022	2023	Mutatie Januarinota	2024
Uitkeringslasten	20.804	24.209	197	26.243
Sociale lasten	3.283	3.833	122	4.170
Overige baten en lasten	1.241	198	-184	-370
Uitvoeringskosten	2.246	2.310	-10	2.262
Totaal	27.573	30.550	124	32.305

Het grootste deel van de overige baten en lasten in 2022 bestaat uit NOW-subsidielasten. In 2023 bestaan de overige baten en lasten voornamelijk uit verwachte rentebaten. De overige baten en lasten bedragen in 2023 naar verwachting € 198 miljoen en zijn daarmee € 184 miljoen lager dan in de Januarinota 2023 geraamd werd. Dit komt door hogere rentebaten als gevolg van gestegen rentepercentages (zie ook box 9.1). Sinds september 2022 ontvangt en betaalt UWV namelijk weer rente over respectievelijk positieve en negatieve rekening-courant bedragen van de UWV-fondsen. Het naar beneden bijgestelde niveau van de geraamde uitvoeringskosten voor 2023 hangt samen met de loon- en prijsbijstellingen en wijzigingen in wet- en regelgeving.

Tabel 1.4 geeft voor de periode 2022–2024 een overzicht van de geraamde baten, lasten en vermogens van UWV, uitgesplitst naar de verschillende fondsen. Het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afi) en het Toeslagenfonds (Tf) kennen in principe geen vermogen en worden volledig gefinancierd uit rijksbijdragen. Er is echter besloten om de uit 2011 stammende vordering op het ministerie van (SZW) van € 163 miljoen over niet-afgerekend transactieresultaat op nihil te waarderen, aangezien het ministerie deze vordering niet eerder betaalt dan bij beëindiging van de desbetreffende wet of opheffing van het desbetreffende fonds. Als gevolg hiervan blijft het vermogen van het Afi en het Toeslagenfonds vanaf ultimo 2021 ieder jaar respectievelijk € 141 miljoen en € 22 miljoen negatief.

UWV heeft geen invloed op de vermogensontwikkeling van het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof), het AWF en het Uitvoeringsfonds voor de Overheid (Ufo). De minister van SZW stelt namelijk voor deze fondsen de premies vast, waarbij naast de omvang van de te financieren lasten ook inkomenspolitiek en de ontwikkeling van het saldo van de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU-saldo) in overweging worden genomen. Voor 2024 hanteren we voor deze fondsen dezelfde premies als in 2023, aangezien deze nog niet zijn vastgesteld door het ministerie van SZW.

Tabel 1.4. Baten en lasten naar fonds

Bedragen × € 1 miljoen

	2022			2023			2024		
	Baten	Lasten	Vermogen	Baten	Lasten	Vermogen	Baten	Lasten	Vermogen
Aof	19.240	15.202	24.140	20.801	17.524	27.418	22.202	18.800	30.819
Whk	2.453	2.392	1.218	2.513	2.521	1.210	2.327	2.496	1.041
Afi	3.941	3.941	-141	4.411	4.411	-141	4.697	4.697	-141
AWF	9.618	5.264	-2.529	9.421	5.277	1.615	9.733	5.493	5.856
Ufo	393	39	2.587	407	-16	3.010	433	-37	3.480
Tf	734	734	-22	833	833	-22	857	857	-22
Totaal	36.379	27.573	25.255	38.386	30.550	33.090	40.249	32.305	41.034

* Het Afi en Tf kennen geen vermogenswijzigingen omdat deze fondsen worden gefinancierd door de Rijksoverheid.

Het gezamenlijke vermogen van de arbeidsongeschiktheidsfondsen – het Aof en de Werkhervattingskas (Whk) – neemt in 2023 toe van € 25.358 miljoen naar € 28.628 miljoen en in 2024 verder tot € 31.860 miljoen. Het vermogen van het Aof stijgt vooral door een hoger dan lastendeekkende Aof-premie. Voor 2024 zal een gelijkblijvende Aof-premie opnieuw hoger dan lastendeekkend zijn. Het vermogen van de Whk zal in 2023 nagenoeg gelijk blijven. Bij de premievaststelling voor 2023 werd uitgegaan van een premieniveau waarbij het positief vermogen zou afnemen. Inmiddels is de verwachting dat voor 2023 de Whk-baten hoger en de Whk-lasten lager uitvallen dan bij de premievaststelling werd

verwacht. Met het hanteren van de calculatiepremies voor de Ziektewet en WGA binnen de Whk voor 2024 en de financieringswijze van de staartuitkeringen (zie paragraaf 9.2) neemt het vermogen in 2024 af met € 169 miljoen.

Het gezamenlijke vermogen van de werkloosheidsfondsen – het Awf en het Ufo – neemt in 2023 toe van € 58 miljoen tot € 4.625 miljoen en neemt in 2024 verder toe tot € 9.336 miljoen. Bij het Ufo valt op dat er sprake is van negatieve lasten in 2023 en 2024. Dit komt doordat de rentebaten in die jaren – verantwoord als negatieve lasten – hoger zijn dan de som van alle lasten binnen het Ufo.

Eind 2022 had het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) een negatief fondsvermogen. Het AWf-vermogen wordt in 2023 voor het eerst sinds 2010 positief. De overige premiegefinancierde fondsen hadden in 2022 positieve vermogens. Het totale vermogen van de UWV-fondsen stijgt in 2023 van € 25.255 miljoen naar € 33.090 miljoen. In 2024 komt het totaal geraamde vermogen van de UWV-fondsen uit op € 41.034 miljoen.

1.3. Premies 2023

Tabel 1.5 toont de vastgestelde premies voor 2023. De minister van SZW heeft de premies voor het Aof, AWf en Ufo vastgesteld. In 2022 is de uniforme Basispremie WAO/WIA voor het Aof komen te vervallen. Hiervoor in de plaats is een lage Aof-premie voor kleine werkgevers gekomen en een hoge Aof-premie voor middelgrote en grote werkgevers en voor de uitkeringen. UWV stelt de premies voor de Whk en voor de vrijwillig verzekerden vast. De vrijwillige verzekeringen voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA geven een beperkte mogelijkheid voor zelfstandigen om zich bij UWV te verzekeren. De premies voor de vrijwillige verzekeringen zijn aan wettelijke maxima gebonden. In box 1.1 staat een specificatie van de premies voor de vrijwillige verzekeringen. Het vaststellingsproces van de premies voor de Whk en de vrijwillig verzekerden staat beschreven in bijlage V Financiële publicaties UWV.

In de vorige paragraaf meldden we al dat de premies voor het komende premiejaar nog moeten worden vastgesteld, en dat bij de Whk-berekeningen voor 2024 de calculatiepremies zijn gehanteerd. Voor 2024 bedraagt de totale calculatiepremie Whk 1,16%: 0,77% voor de WGA en 0,39% voor de Ziektewet. De nog vast te stellen gemiddelde premiepercentages WGA en Ziektewet kunnen hiervan afwijken. Zo verwachten wij dat de gemiddelde Ziektewet-premie hoger uit zal komen omdat daar sprake is van een negatief vermogen. Met de extra premiebaten voor de Ziektewet zal een deel van dit negatieve vermogen aangevuld worden.

Tabel 1.5. Premieoverzicht 2023

Premies in % over lonen en UWV-uitkeringen*

	Lonen	Uitkeringen
Premiepercentages		
Aof-hoog	7,61	7,61
Aof-laag	6,32	-
Whk	1,53	1,53
WGA		0,87
Ziektewet-Flex		0,66
AWf-hoog	7,64	-
AWf-laag	2,64	2,64
Ufo	0,68	-
Zvw	6,68	6,68

* Het maximumpremieloon voor de werknemersverzekeringen en de maximum-bijdrage loon voor de Zorgverzekeringswet per jaar bedraagt € 66.956 in 2023.

Box 1.1. Vrijwillige verzekeringen

In de nota [Premievaststelling Vrijwillige verzekeringen 2023](#) zijn de premies voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA gepubliceerd. In tabel B1.1 staat een overzicht van de premiepercentages voor de premiejaren 2021–2023.

Tabel B1.1 Premiepercentages 2021–2023

Premies in %

	2021	2022	2023
Ziektewet			
Landelijk	9,20	9,20	9,00
Alfahulpen	7,95	7,95	7,80
WW	1,90	1,90	1,80
WAO	7,03	7,05	7,11
WIA	7,81	7,89	7,98

2. Arbeidsongeschiktheid

In dit hoofdstuk gaan we in op de volume- en financiële ontwikkelingen van de arbeidsongeschiktheidswetten WIA, Wajong, WAO en WAZ. De uitwerking van de financiering van deze wetten staat in hoofdstuk 9.

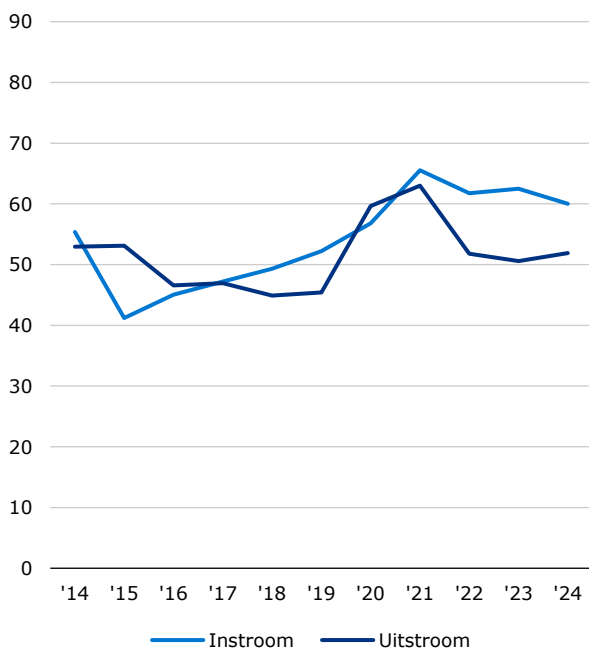
Figuur 2.1 toont een meerjarig overzicht (2014–2024) van de totale in- en uitstroomaantallen van de arbeidsongeschiktheidswetten. Sinds 1 januari 2015 geldt de Participatiewet. Door deze wet was in 2015 het aantal nieuwe uitkeringen (instroom) in de Wajong substantieel lager dan in de jaren ervoor. Ook was toen de totale instroom veel minder dan het aantal beëindigde uitkeringen (uitstroom). De instroom in de arbeidsongeschiktheidsregelingen neemt sinds 2016 weer toe. Dat komt deels door de verhoging van de AOW-leeftijd en deels doordat de instroom in de WIA sinds eind 2015 oploopt. Gedurende 2020, 2021 en begin 2022 trad bij de WIA een tijdelijk extra instroomverhogend effect op door de impact van de coronamaatregelen op de uitvoering. Daarnaast past UWV sinds 1 oktober 2022 tijdelijk een vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling toe voor mensen van 60 jaar en ouder (zie ook box 2.1.), waardoor in 2023 meer mensen de WIA instromen (zie ook paragraaf 2.1.).

De beëindigingen van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vertonen tot en met 2019 een dalende trend. Dit komt onder andere door de jaarlijkse verhoging van de AOW-leeftijd sinds 2013. De AOW-leeftijd is begin 2019 verhoogd van 66 jaar naar 66 jaar en 4 maanden. In 2020 en 2021 is de AOW-leeftijd niet verder verhoogd. Hierdoor kwam de uitstroom op een hoger niveau te liggen. Daarna is de AOW-leeftijd weer elk jaar verhoogd: sinds 2022 ligt de AOW-leeftijd op 66 jaar en 7 maanden en sinds 2023 op 66 jaar en 10 maanden. Vanaf 1 januari 2024 ligt de AOW-leeftijd op 67 jaar. Door deze verhogingen van de AOW-leeftijd ligt in die jaren de uitstroom weer op een lager niveau.

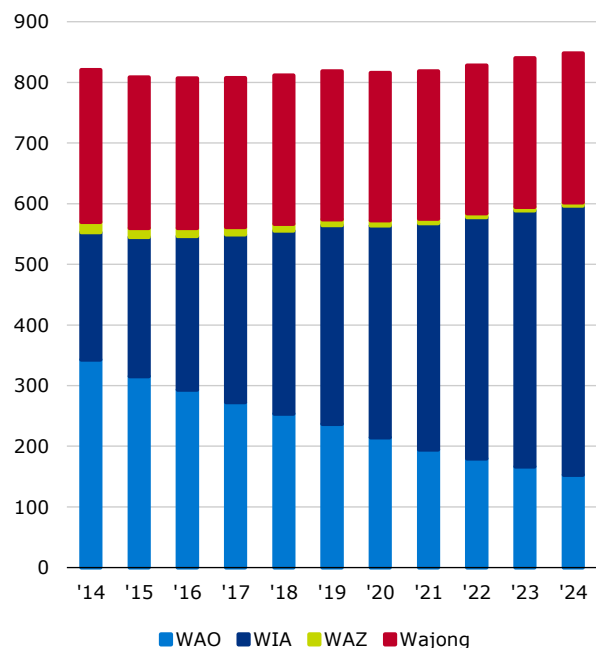
Figuur 2.2 laat het resultaat van de in- en uitstroomontwikkeling zien in de aantallen uitkeringen. In eerste instantie leidden de ontwikkelingen tot een daling van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in de periode 2015–2016. Het aantal uitkeringen stabiliseerde in 2017 en nam vervolgens sinds 2018 weer toe met uitzondering van 2020. We voorzien dat het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen eind 2023 uitkomt op 840.000 en in 2024 verder toeneemt tot 848.000.

Uit figuur 2.2 blijkt ook dat het aandeel WIA-uitkeringen jaarlijks toeneemt en het aandeel WAO-uitkeringen afneemt. De WIA is sinds 2006 de reguliere arbeidsongeschiktheidswet voor alle nieuwe arbeidsongeschikte werknemers en vervangt geleidelijk de WAO. Hierdoor is de WIA een bestand in opbouw en is de WAO een bestand in afbouw. Tot 2016 nam de som van het aantal WAO- en WIA-uitkeringen jaarlijks af. Deze daling sloeg in 2016 om in een jaarlijkse toename. Hierbij speelt de stijgende WIA-instroom sinds eind 2015 een belangrijke rol.

Figuur 2.1. In- en uitstroom arbeidsongeschiktheid
Aantallen × 1.000

Figuur 2.2. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen
Aantallen × 1.000

2.1. WIA

In deze paragraaf gaan we in op de volume- en financiële ontwikkelingen van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

De WIA voorziet werknemers en ambtenaren van een uitkering bij arbeidsongeschiktheid. De WIA kent twee regelingen.

- De regeling Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) verstrekt uitkeringen aan volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. De uitkeringshoogte bedraagt 75% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon. De IVA-uitkeringen worden betaald uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof).
- De regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) verstrekt uitkeringen aan gedeeltelijk arbeidsgeschikten en aan niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikten. De uitkeringsduur is verdeeld in twee uitkeringsfasen. In de eerste fase is de uitkeringshoogte gelijk aan 70% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon (de eerste twee maanden 75%). Voor deze loongerelateerde uitkering moet worden voldaan aan de desbetreffende referte-eis. Verder is de duur afhankelijk van het arbeidsverleden van de WGA-gerechtigde. In de tweede fase is de uitkeringshoogte afhankelijk van de mate waarin de vastgestelde resterende verdien capaciteit wordt benut. Voor de eerste tien jaar WGA kan een werkgever eigenrisicodragers worden. De WGA-uitkeringen worden betaald uit het Aof en de Werkhervattingskas (Whk).

Bij de ontwikkeling van het aantal nieuwe WIA-uitkeringen spelen demografische ontwikkelingen, de conjunctuur en nieuw beleid een belangrijke rol. Als nieuw beleid is de vereenvoudigde claimbeoordeling voor de WIA van kracht voor mensen van 60 jaar en ouder (zie box 2.1.).

Box 2.1. Vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling (60-plus maatregel)

Voor de periode 1 oktober 2022 – 31 december 2023 is een vereenvoudigde claimbeoordeling voor de WIA van kracht voor mensen van 60 jaar en ouder³ (60-plus maatregel). In de Voorjaarsnota 2023 staat het streven naar een verlenging naar 2024 van deze maatregel vermeld⁴. Later dit jaar neemt het ministerie van SZW een definitief besluit nemen hierover.

De vereenvoudigde claimbeoordeling heeft een aantal volume-effecten voor de WGA en IVA. Naast deze volume-effecten heeft het ministerie van SZW de keuze gemaakt om de toegekende WGA-uitkeringen aan 60-plussers in de periode 1 oktober 2022 – 31 december 2023 buiten de WGA-premiedifferentiatie te houden en gedurende hun looptijd vanuit het Aof te financieren. De ramingsuitkomsten voor 2024 zijn afhankelijk van de keuze van het wel of niet verlengen van de maatregel tot en met 2024. Aangezien het definitieve besluit hierover nu nog niet bekend is, presenteren we in deze paragraaf in de tabellen de ramingscijfers voor beide scenario's. In de overige hoofdstukken van deze Juninota 2023 zijn alleen de ramingscijfers verwerkt voor het scenario zonder verlenging van deze maatregel.

De vereenvoudigde claimbeoordeling heeft volume- en fondseffecten⁵ voor 2023 en bij verlenging van de maatregel ook voor 2024. Deze effecten zijn:

- Het aantal voorschotten neemt af, wat in de statistieken een instroomverlagend effect heeft.
- Alle WGA-uitkeringen van 60-plussers, die zijn toegekend in de bovengenoemde periode, komen ten laste van het Aof. Voor werkgevers betekent dit dat minder WGA-uitkeringen ten laste komen van de Werkhervattingskas en eigenrisicodragers.
- De WIA-instroom in de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder neemt met 1.400 extra toekenningen toe, omdat met de vereenvoudigde claimbeoordeling minder aanvragen worden afgewezen. Deze extra uitkeringen komen ten laste van het Aof.
- Er treedt een verschuiving op: 1.800 meer WGA-toekenningen en 1.800 minder IVA-toekenningen.

In tabel 2.1 staan de volume-ontwikkelingen van de WIA. De hoogte van de WIA-instroom wordt voornamelijk bepaald door de groep werknemers die in loondienst was op het moment van ziekmelding. Een belangrijk deel hiervan komt voor rekening van mensen in de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder. Daarnaast hadden in 2020 en 2021 belemmeringen in de uitvoering een verhogend effect op de WIA-instroom: vanwege de coronabeperkingen waren er toen minder fysieke spreekuren en liepen de achterstanden in de claimbeoordelingen voor een WIA-uitkering op. UWV kon deze door de stijgende vraag naar beoordelingen en onvoldoende personele capaciteit niet inlopen. Daardoor was het aantal cliënten dat op een beoordeling wachtte verder toegenomen en het aantal WGA-voorschotten gestegen. In de statistieken tellen deze voorschotten mee, waardoor ze een verhogend effect hebben op de WGA-instroomcijfers en op een later moment ook op de WGA-uitstroomcijfers.

De coronabeperkingen zijn voorbij, maar het probleem van deze mismatch is er nog. Hierdoor is het aantal cliënten dat te lang op een beoordeling moet wachten nog hoog. De verwachting is dat de vereenvoudigde claimbeoordeling het aantal cliënten met lange wachttijden gaat terugdringen. In de statistieken zien we in de eerste realisaties dan ook dat er minder voorschotten verstrekt worden. Het lagere aantal voorschotten heeft een verlagend effect op de WGA-instroomcijfers.

³ Zie ook de SZW-brief aan de Tweede Kamer "Aanpak mismatch sociaal-medisch beoordelen en hardheden WIA", 26-08-2022.

⁴ Voorjaarsnota 2023, 28-4-2023. Tweede Kamer stuk 36 350, p. 140: "Het streven is om ook de tijdelijke maatregel vereenvoudigde claimbeoordeling voor 60-plussers te verlengen."

⁵ In beperkte mate geldt dit ook voor de periode oktober – december 2022.

Zolang de WIA een bestand in opbouw is, stijgt jaarlijks het aantal IVA- en WGA-uitkeringen. Rekening houdend met de genoemde ontwikkelingen verwachten we dat in 2023 het aantal IVA-uitkeringen stijgt met 9.800 en het aantal WGA-uitkeringen met 15.000. De toenames in 2024 zijn afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor wel of geen verlenging van de 60-plus maatregel. Zonder verlenging van de maatregel zal het aantal IVA-uitkeringen stijgen met 10.800 en het aantal WGA-uitkeringen met 10.700. Met verlenging van de maatregel zal het aantal IVA-uitkeringen verminderd stijgen, met 9.200, en het aantal WGA-uitkeringen juist meer stijgen, met 13.600. Verlenging van de 60-plus maatregel zal naar verwachting dus leiden tot minder IVA-toekenningen en meer WGA-toekenningen.

Tabel 2.1. Volume WIA (inclusief eigenrisicodragers)

Volume × 1.000

	2022	2023	2024	
			zonder maatregel	met maatregel
Instroom WIA	54,8	55,3	52,8	54,2
IVA	10,7	10,2	13,4	11,6
WGA	44,1	45,1	39,4	42,6
Uitwisseling binnen WIA	13,7	13,4	11,6	11,6
Van WGA naar IVA	13,7	13,4	11,6	11,6
Van IVA naar WGA	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitstroom WIA	31,2	30,6	31,3	31,4
IVA	13,0	13,8	14,3	14,0
WGA	18,2	16,7	17,0	17,3
Bestand WIA	397,5	422,3	443,8	445,1
IVA	157,2	167,0	177,8	176,2
WGA	240,3	255,3	266,0	268,9

In tabel 2.2 staan de geraamde ontwikkelingen van de IVA weergegeven. Het aantal IVA-uitkeringsjaren volgt de trend van het aantal IVA-uitkeringen. De uitkeringsjaren zijn hoger dan het gemiddelde bestand vanwege een fors aantal overgangen van WGA naar IVA met terugwerkende kracht. In het aantal uitkeringsjaren IVA zit dus een deel dat betrekking heeft op het voorafgaande jaar. De gemiddelde jaaruitkering neemt in 2023 met 11,0% toe, vooral als gevolg van de extra verhoging van het wettelijk minimumloon. Daarnaast volgt de gemiddelde jaaruitkering de trend van de halfjaarlijkse indexatie en de loonontwikkeling. Voor 2024 is de geraamde toename van de gemiddelde jaaruitkering 5,6%.

De toename van de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering leidt ertoe dat de uitkeringslasten jaarlijks toenemen. In 2023 stijgen de uitkeringslasten (op transactiebasis) met € 790 miljoen. In de tabel hebben we voor 2024 een scenario in beeld gebracht met en zonder verlenging van deze 60-plus maatregel. Zonder verlenging van de maatregel stijgen de uitkeringslasten in 2024 met € 569 miljoen; met verlenging stijgen deze lasten minder, met € 544 miljoen.

Tabel 2.2. Ontwikkelingen IVA

Volume en uitkeringsjaren × 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen × € 1 miljoen

	2022	2023	2024	
			zonder maatregel	met maatregel
Gemiddeld bestand	152,7	163,5	173,6	172,8
Uitkeringsjaren	162,1	176,4	187,2	186,4
Gemiddelde jaaruitkering	23.596	26.187	27.657	27.659
Uitkeringen op kasbasis	3.825	4.618	5.178	5.155
Mutatie verplichtingen	73	69	78	78
Dotatie voorzieningen	0	1	1	1
Uitkeringen op transactiebasis	3.899	4.689	5.257	5.233
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	48	46	-	-

Ten opzichte van de ramingen in de Januarinota 2023 zijn de IVA-uitkeringslasten op transactiebasis naar boven bijgesteld⁶: voor 2022 met € 48 miljoen en voor 2023 met € 46 miljoen. Op kasbasis zijn de bijstellingen ten opzichte van de Januarinota lager: € 3 miljoen voor 2022 en € 11 miljoen voor 2023.

⁶ Het grootste deel van deze bijstellingen zit in de hogere post mutatie verplichtingen. Dit hangt samen met een extra hoog aantal overgangen van WGA naar IVA in januari 2023.

Tabel 2.3 geeft de geraamde ontwikkelingen van de WGA weer. Het aantal WGA-uitkeringsjaren neemt in 2023 toe met 11.500 (5,2%). Dit is in dezelfde orde van grootte als de groei van het gemiddeld aantal WGA-uitkeringen met 5,8%. We verwachten dat zonder verlenging van de maatregel het aantal uitkeringsjaren in 2024 verder toeneemt met 12.500. Met verlenging van de maatregel is de toename 14.000. De gemiddelde jaaruitkering voor 2023 stijgt met 13,6% ten opzichte van 2022. Voor 2024 is de geraamde toename van de gemiddelde jaaruitkering in beide scenario's circa 6,9%. Ook hier volgt de gemiddelde jaaruitkering de trend van de halfjaarlijkse indexatie en de loonontwikkeling.

De WGA-uitkeringslasten op transactiebasis zijn in 2023 € 821 miljoen hoger dan in 2022. Zonder verlenging van de maatregel stijgen de uitkeringslasten in 2024 met € 594 miljoen; met verlenging van de maatregel stijgen de WGA-uitkeringslasten met € 630 miljoen. De verlenging van de maatregel naar 2024 leidt tot € 36 miljoen hogere uitkeringslasten voor de WGA in 2024. Hier staan € 24 miljoen lagere IVA-uitkeringslasten tegenover. Per saldo leidt de verlenging van de maatregel tot € 12 miljoen extra uitkeringslasten. De 60-plus maatregel is een onderdeel van een breder pakket aan maatregelen⁷ om de mismatch tussen de vraag naar en het aanbod van sociaal-medische beoordelingen te verkleinen.

Tabel 2.3. Ontwikkelingen WGA*

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024	
			zonder maatregel	met maatregel
Gemiddeld bestand	234,6	248,3	261,5	263,0
Uitkeringsjaren	220,6	232,1	244,6	246,1
Gemiddelde jaaruitkering	17.635	20.039	21.425	21.438
Uitkeringen op kasbasis	3.891	4.652	5.241	5.276
UWV-fondsen	3.509	4.226	4.798	4.845
Eigenrisicodragers	382	425	443	431
Mutatie verplichtingen	-38	23	27	27
UWV-fondsen	-38	23	27	27
Eigenrisicodragers**	-	-	-	-
Dotatie voorzieningen	6	4	5	5
UWV-fondsen	6	4	5	5
Eigenrisicodragers**	-	-	-	-
Uitkeringen op transactiebasis	3.859	4.679	5.273	5.309
UWV-fondsen	3.477	4.254	4.830	4.877
Eigenrisicodragers	382	425	443	431
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-60	8	-	-
UWV-fondsen	-59	27	-	-
Eigenrisicodragers	-1	-20	-	-

* De uitkeringen voor eigenrisicodragers zijn berekend op basis van vaststellingsgegevens (recht, hoogte en duur van de uitkering). De vermelde uitkeringsjaren en bedragen betreffen om die reden voor alle jaren schattingen.

** Voor de eigenrisicodragers zijn geen verplichtingen bekend. De mutaties hierin worden nihil verondersteld.

Ten opzichte van de raming in de Januarinota 2023 hebben we de WGA-uitkeringslasten op transactiebasis⁸ bijgesteld: voor 2022 met € 60 miljoen naar beneden en voor 2023 met € 8 miljoen naar boven. Op kasbasis zijn de bijstellingen lager: met € 11 miljoen naar beneden voor 2022 en met € 1 miljoen naar boven voor 2023.

⁷ Brief van SZW aan de Tweede Kamer over de maatregelen, augustus 2022 (Kamerstukken II, 2022/23, 26 448, nr. 685) en de brief van SZW aan de Tweede Kamer over de voortgang van deze maatregelen, april 2023 (Kamerstukken II, 2022/23, 26 448, nr. 712).

⁸ Het grootste deel van deze bijstellingen zit in een lagere post mutatie verplichtingen. Dit hangt samen met een hoog aantal overgangen van WGA naar IVA in januari 2023. Zie ook voorgaande voetnoot.

Tabel 2.4 toont de geraamde uitkeringsjaren per fonds. De WGA-uitkeringen die eerst voor een periode van tien jaar grotendeels uit de Whk of door eigenrisicodragers worden gefinancierd, worden na deze periode voor de verdere financiering ten laste gebracht van het Aof. Een uitzondering hierop zijn alle WGA-uitkeringen die met de vereenvoudigde claimbeoordeling zijn toegekend: deze worden vanaf het begin uit het Aof gefinancierd en worden dus gedurende de gehele looptijd van de uitkering buiten de premiedifferentiatie Whk-WGA gehouden. In tabel 2.4 is dit terug te zien in enerzijds het dalend aantal uitkeringsjaren voor de Whk en de eigenrisicodragers en anderzijds een sterkere stijging van het aantal uitkeringsjaren voor het Aof. Met verlenging van de maatregel komt meer ten laste van het Aof en minder ten laste van de Whk en de eigenrisicodragers.

Tabel 2.4. Uitkeringsjaren en jaaruitkering WIA naar fonds

Uitkeringsjaren × 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2022	2023	2024	
			zonder maatregel	met maatregel
Uitkeringsjaren	382,7	408,5	431,9	432,5
Aof	280,3	310,1	335,7	338,9
Whk	81,1	77,5	75,7	73,7
Eigenrisicodragers	21,4	20,9	20,4	19,9
Gemiddelde jaaruitkering	20.160	22.693	24.127	24.119
Aof	21.483	23.958	25.328	25.275
Whk	16.190	18.259	19.448	19.452
Eigenrisicodragers	17.867	20.366	21.726	21.722

Sinds 2018 schommelt het aandeel eigenrisicodragers voor de WGA tussen 37% en 38% van de loonsom. Voor heel 2023 voorzien we op basis van de ontvangen loonaangiften in de eerste maanden dat het niveau zal uitkomen op circa 37,5%. Voor 2024 veronderstellen we dat dit aandeel constant blijft.

Met de uitsplitsing naar fonds in tabel 2.4 zijn voor de gemiddelde jaaruitkeringen naast de jaarlijkse stijgingen ook de onderlinge verschillen in gemiddelde uitkeringshoogte zichtbaar. De jaarlijkse stijgingen zijn het resultaat van indexaties en loonontwikkelingen.

2.2. Wajong

In deze paragraaf gaan we in op de volume- en financiële ontwikkelingen van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).

De Wajong verstrekt uitkeringen aan personen die vanaf jonge leeftijd een ziekte of handicap hebben en daardoor alleen met hulp of begeleiding aan het werk kunnen, of helemaal niet kunnen werken. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en de grondslag is ten hoogste het wettelijk minimumloon.

Er zijn 3 soorten Wajong:

- Oude Wajong (aangevraagd en gekregen vóór 1 januari 2010);
- Wajong 2010 (aangevraagd en gekregen tussen 1 januari 2010 en 1 januari 2015);
- Wajong 2015 (aangevraagd en gekregen op of na 1 januari 2015)

Voor de Wajong 2015 komen uitsluitend volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapten nog in aanmerking. Nieuwe jonggehandicapten met arbeidsvermogen vallen sindsdien onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Sinds 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging Wajong van kracht. Hierin is de regelgeving voor jonggehandicapten met een Wajong-uitkering vereenvoudigd en samengevoegd. Wajongers worden meer gestimuleerd om mee te doen aan de maatschappij en werken is voor hen (meer) lonend.

De Wajong wordt gefinancierd uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afj). De uitgaven van het Afj worden gedekt door een rijksbijdrage.

In tabel 2.5 staan de geraamde ontwikkelingen van de totale Wajong. In 2023 en 2024 zijn de wijzigingen in de instroom en uitstroom beperkt. Het bestand neemt in 2023 met 1.100 toe en in 2024 nog eens met 1.000. Ook het gemiddeld lopend bestand en de uitkeringsjaren nemen hierdoor toe.

Tabel 2.5. Ontwikkelingen Wajong

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Instroom	6,4	6,7	6,7
Uitstroom	5,5	5,6	5,7
Bestand	244,1	245,2	246,2
Gemiddeld lopend bestand	243,7	244,7	245,7
Uitkeringsjaren	223,0	223,9	225,6
Gemiddelde jaaruitkering	14.790	16.627	17.730
Uitkeringen op kasbasis	3.299	3.723	4.001
Mutatie verplichtingen	6	27	18
Dotatie voorzieningen	2	3	3
Uitkeringen op transactiebasis	3.306	3.753	4.022
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>1</i>	<i>-15</i>	<i>-</i>

Binnen de Wajong hebben de verschillende regelingen elk hun eigen prijsontwikkeling. De belangrijkste factor voor de stijging van de gemiddelde jaaruitkering is de halfjaarlijkse indexatie. In 2023 stijgt de gemiddelde jaaruitkering met 12,4% en in 2024 met 6,6%. Het uitgekeerde bedrag op transactiebasis stijgt in 2023 en 2024 achtereenvolgens met € 447 miljoen en € 269 miljoen. De stijging in zowel 2023 als 2024 ligt aan de stijging van de gemiddelde jaaruitkering en de stijging van het aantal uitkeringsjaren. De post mutatie verplichtingen is in 2023 hoger dan in 2022. Deze stijging is gerelateerd aan de sterke toename van de uitkeringslasten in 2023.

De realisatie van de uitkeringslasten op transactiebasis is in 2022 € 1 miljoen hoger uitgekomen dan geraamd in de Januarinota 2023. Voor 2023 zijn de uitkeringslasten met € 15 miljoen naar beneden bijgesteld. De bijstelling voor 2023 komt met name door een lagere verwachting van het aantal uitkeringsjaren en een lagere gemiddelde jaaruitkering.

2.3. WAO

In deze paragraaf gaan we in op de volume- en financiële ontwikkelingen van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO).

De WAO is de voorloper van de WIA. De WAO voorziet werknemers en ambtenaren in geval van arbeidsongeschiktheid van een uitkering. Alleen personen die vóór 1 januari 2004 ziek zijn geworden en mensen die in het verleden een WAO-uitkering kregen en daarna opnieuw als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak arbeidsongeschikt zijn, kunnen een beroep doen op de WAO. De WAO wordt gefinancierd uit het Aof.

Het aantal WAO-uitkeringen neemt structureel af, maar de verhoging van de AOW-leeftijd in 2023 vertraagt het tempo van de uitstroom en daarmee de daling van het aantal uitkeringen. Desondanks stijgt de uitstroom van 13.800 in 2023 naar 14.200 in 2024. Het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd is verreweg de belangrijkste reden van uitstroom, gevolgd door overlijden. Mensen stromen alleen nog in als ze een oud recht op de WAO hebben. In 2023 daalt het bestand met 13.300 uitkeringsgerechtigden en in 2024 met 13.700.

Tabel 2.6. Ontwikkelingen WAO

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Instroom	0,5	0,5	0,5
Uitstroom	15,2	13,8	14,2
Bestand	179,9	166,6	152,9
Gemiddeld bestand	187,2	173,3	159,8
Uitkeringsjaren	180,3	166,1	152,7
Gemiddelde jaaruitkering	17.374	19.700	20.824
Uitkeringen op kasbasis	3.133	3.272	3.181
Mutatie verplichtingen	-11	8	8
Dotatie voorzieningen	16	2	2
Uitkeringen op transactiebasis	3.138	3.281	3.190
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>10</i>	<i>-5</i>	<i>-</i>

In 2022 komen de uitkeringslasten op transactiebasis € 10 miljoen hoger uit dan verondersteld in de Januarinota 2023. De voornaamste oorzaak betreft de hogere dotatie voorzieningen vanwege een correctie in de berekening. In 2023 is de gemiddelde jaaruitkering met € 59 naar beneden bijgesteld. Het aantal uitkeringsjaren stellen we met 700 naar beneden bij. In combinatie met een opwaartse bijstelling voor de mutatie verplichtingen en dotatie voorzieningen leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van de uitkeringslasten van € 5 miljoen.

In 2024 daalt het bestand naar 152.900. De uitkeringsjaren dalen mee met het bestand. Door de halfjaarlijkse indexering van de uitkeringen stijgt de gemiddelde jaaruitkering naar € 20.824.

2.4. WAZ

In deze paragraaf gaan we in op de volume- en financiële ontwikkelingen van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ).

De WAZ is een verzekering tegen de financiële gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren, directeuren-grootaandeelhouders en meewerkende echtgenoten. Alleen personen die vóór 1 augustus 2004 ziek zijn geworden en mensen die in het verleden een WAZ-uitkering kregen en daarna opnieuw als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak arbeidsongeschikt zijn, kunnen nog een beroep doen op de WAZ. De WAZ wordt gefinancierd uit het Aof.

Net als bij de WAO daalt ook het aantal WAZ-uitkeringen in 2023 in een lager tempo door de stijging van de AOW-leeftijd. Het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd geldt als de meestvoorkomende reden van uitstroom. Het bestand daalt in 2023 en in 2024 met circa 700 uitkeringen.

Tabel 2.7. Ontwikkelingen WAZ*Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen*

	2022	2023	2024
Instroom	0,0	0,0	0,0
Uitstroom	0,8	0,7	0,7
Bestand	6,5	5,8	5,2
Gemiddeld bestand	6,9	6,2	5,5
Uitkeringsjaren	6,3	5,6	5,0
Gemiddelde jaaruitkering	12.692	14.234	14.956
Uitkeringen op kasbasis	80	80	74
Mutatie verplichtingen	1	0	0
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	80	80	75
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>-</i>

In 2022 en 2023 stellen we de uitkeringen op transactiebasis met € 1 miljoen bij ten opzichte van de Januarinota. Dit komt door een hogere gemiddelde jaaruitkering dan we in de Januarinota veronderstelden.

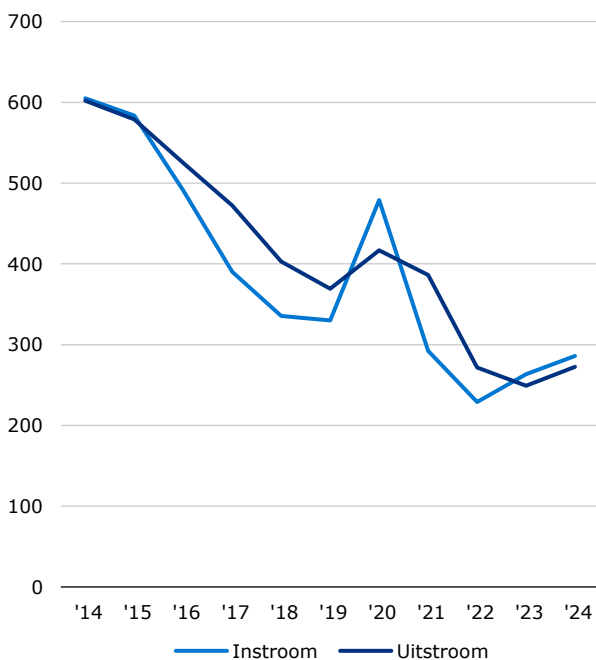
In 2024 daalt het bestand naar 5.200. De uitkeringsjaren dalen mee met het bestand. Door de halfjaarlijkse indexerings van de uitkeringen stijgt de gemiddelde jaaruitkering naar € 14.956.

3. Werkloosheid

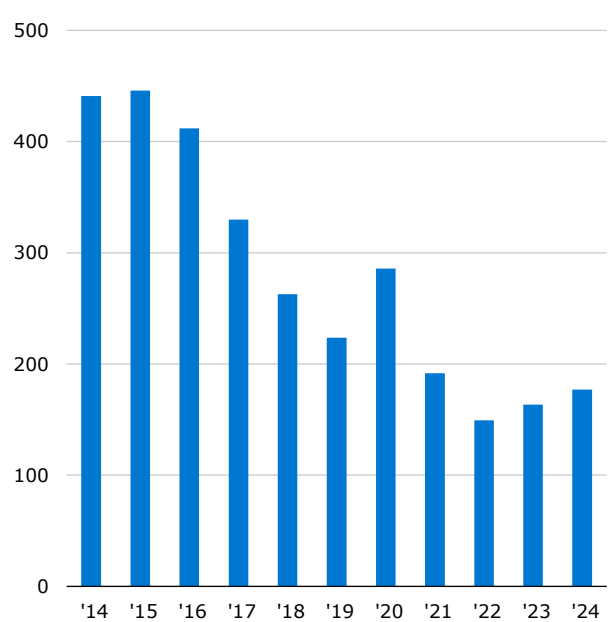
In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkeling van de werkloosheidsregelingen WW en IOW. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 7.

In de figuren 3.1 en 3.2 staan de volumeontwikkelingen in de ontslagwerkloosheid sinds 2014. Het in 2014 begonnen economische herstel was in 2015 nog niet terug te zien in een daling van het aantal WW-uitkeringen. Pas vanaf 2016 is sprake van een aanzienlijke daling van het aantal WW-uitkeringen. Door de coronacrisis is er in 2020 weer een eenmalige stijging zichtbaar. De ramingsaantallen voor 2023 en 2024 lichten we in de volgende paragraaf toe.

Figuur 3.1. In- en uitstroom WW
Aantallen × 1.000

Figuur 3.2. WW-uitkeringen
Aantallen × 1.000

3.1. WW

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling van de Werkloosheidswet (WW).

De WW heeft tot doel werknemers te verzekeren tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Daarnaast geeft de wet recht op vergoeding van achterstallig loon aan werknemers van wie de werkgever niet in staat is het verschuldigde loon te betalen. De hoogte van de WW-uitkering bedraagt 70% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon naar rato van de mate van werkloosheid (75% in de eerste twee maanden). De duur van de WW-uitkering hangt af van het arbeidsverleden.

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) en het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) financieren de WW met premieheffing over het loon en deels met het verhalen bij overheidswerkgevers. De overheidswerkgevers zijn eigenrisicodragers voor de WW. UWV verstrekt de WW-uitkeringen voor overheidswerknemers en verhaalt vervolgens de WW-lasten rechtstreeks bij de overheidswerkgevers.

Bij de raming van het aantal WW-uitkeringen gaat UWV uit van eigen gegevens en van de macro-economische ontwikkelingen volgens de basisraming uit het CEP 2023 van het CPB⁹. Volgens deze raming groeit de economie in 2023 met 1,6% en in 2024 met 1,4%. De werkloze beroepsbevolking¹⁰ stijgt in 2023 naar verwachting naar 393.000. Voor 2024 verwacht het CPB een stijging naar 415.000. Verder nemen we voor de raming de volgende uitgangspunten mee:

- De ontwikkeling van het aantal nieuwe WW-uitkeringen volgt de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking. Daarnaast nemen we de realisatiecijfers van de eerste drie maanden van 2023 mee.
- De NOW heeft een dempend effect gehad op het aantal faillissementen en het aantal WW-aanvragen.

De bijgestelde ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking en de gerealiseerde maanden in 2023 vertalen zich in een lager aantal WW-uitkeringen in 2023 ten opzichte van de Januarinota 2023. Tabel 3.1 toont de verwachte WW-ontwikkeling in cijfers. Van jaar op jaar betekent dit het volgende:

- 34.400 meer nieuwe WW-uitkeringen in 2023 en 22.400 meer nieuwe uitkeringen in 2024;
- 22.500 minder beëindigde WW-uitkeringen in 2023 en 23.300 meer beëindigde uitkeringen in 2024;
- 14.300 meer lopende WW-uitkeringen eind 2023 en 13.400 meer lopende uitkeringen eind 2024;
- 7.000 minder uitkeringsjaren in 2023 en 14.100 meer uitkeringsjaren in 2024.

Tabel 3.1. Ontwikkelingen WW*

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Instroom	229,0	263,4	285,8
Uitstroom	271,6	249,1	272,4
Bestand	149,2	163,4	176,8
Gemiddeld bestand	165,8	156,0	172,7
Uitkeringsjaren	135,4	128,4	142,6
Gemiddelde jaaruitkering	19.973	22.424	23.577
Uitkeringen op kasbasis	2.551	2.714	3.175
Ontslagwerkloosheid	2.704	2.880	3.361
Verhaal op uitkeringen	-164	-180	-203
Overig	10	14	17
Mutatie verplichtingen	-61	68	43
Dotatie voorzieningen	18	98	122
Uitkeringen op transactiebasis	2.508	2.880	3.340
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-16	25	-

* Instroom, uitstroom, bestand, uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering hebben uitsluitend betrekking op ontslagwerkloosheid.

De economische groei en krapte op de arbeidsmarkt hebben geleid tot een laag niveau aan werklozen in 2022. Bovendien impliceert de geschetste ontwikkeling dat de coronasteunmaatregelen van de overheid (zoals de NOW) effectief blijken te zijn in het voorkomen van werkloosheid en dat daarmee een ontslaggolf voornamelijk is uitgebleven. De WW-instroom neemt in 2023 en 2024 weer toe op basis van de CPB-raming voor de werkloze beroepsbevolking. De uitstroom is lager dan de instroom, waardoor het bestand eind 2023 hoger uitkomt dan eind 2022. Het gemiddeld bestand (gemeten over een heel jaar) daalt wel nog in 2023. Vervolgens zet de stijgende trend van het aantal uitkeringen verder door in 2024 en daarmee is in dat jaar ook het gemiddeld bestand hoger.

Met de uitkeringsjaren geven we aan welk deel van het gemiddeld bestand daadwerkelijk tot een uitkeringsbetaling heeft geleid. Zo heeft het aandeel nuluitkeringen¹¹ een groot effect op het verschil tussen uitkeringsjaren en gemiddeld bestand. Als gevolg van de maandelijkse verrekensystematiek bij de WW zijn er veel nuluitkeringen bij toekenning én beëindiging van een WW-uitkering. In 2023 zijn er relatief veel toekenningen en beëindigingen ten opzichte van het gemiddeld bestand. Het resultaat is een groot aandeel nuluitkeringen. Dit geldt ook voor 2024. Een lager gemiddeld bestand, in combinatie met een groot aandeel nuluitkeringen, leidt tot minder uitkeringsjaren voor 2023. Voor 2024 komt het aantal uitkeringsjaren door de stijging van het gemiddeld bestand per saldo wel hoger uit.

⁹ Centraal Planbureau (maart 2023), Centraal Economisch Plan 2023.

¹⁰ Volgens de internationale definitie.

¹¹ Nuluitkeringen zijn uitkeringsrechten waarbij geen bedrag wordt uitgekeerd. Er zijn drie hoofdtypen nuluitkeringen te onderscheiden: bij toekenning, bij beëindiging en door toepassing van een maatregel.

De gemiddelde jaaruitkering neemt normaliter toe door loonstijgingen en de halfjaarlijkse prijsindexatie. Ook de samenstelling van de WW-populatie kan een effect op dit gemiddelde hebben. Zo hebben jongeren bijvoorbeeld gemiddeld een lager WW-recht. Daarnaast neemt in 2023 het aandeel Ufo-gefinancierde uitkeringen toe, die een hogere gemiddelde jaaruitkering hebben dan AWf-gefinancierde uitkeringen (zie tabel 3.2). De gemiddelde jaaruitkering stijgt naar verwachting met 12,3% in 2023 en 5,1% in 2024. De substantiële stijging in 2023 komt met name door de hoge indexatie van de uitkeringen per 1 januari 2023.

De stijging van de gemiddelde jaaruitkering leidt in 2023, ondanks een lager aantal uitkeringsjaren, tot een stijging van de uitkeringslasten. Per saldo stijgt het bedrag aan ontslagwerkloosheid op kasbasis met € 176 miljoen in 2023. In 2024 volgt een verdere toename van € 481 miljoen.

De overige uitkeringen bestaan uit uitkeringen die betaald zijn voor en door andere EU-landen, uitkeringen wegens weersomstandigheden en werktijdverkorting. De post mutatie verplichtingen corrigeert het uitkeringsbedrag op kasbasis voor de betalingen die op een ander jaar dan het rapportagejaar betrekking hebben. Deze post is negatief voor 2022 door de daling van het bestand en de uitkeringslasten aan ontslagwerkloosheid en een daarmee gepaard gaande lagere reservering voor vakantietoeslag. Doordat het bestand en de uitkeringslasten in 2023 naar verwachting stijgen ten opzichte van eind 2022, is de post mutatie verplichtingen in 2023 weer positief. Aangezien we voor 2024 een verdere stijging van de uitkeringslasten verwachten, is deze post wederom positief. De post dotatie voorzieningen neemt in 2023 en 2024 toe wegens een verwachte stijging van het aantal faillissementsuitkeringen. Per saldo stijgt het bedrag aan uitkeringen op transactiebasis in 2023 met € 373 miljoen en in 2024 met € 460 miljoen.

Ten opzichte van de Januarinota 2023 is het gemiddeld bestand voor 2023 naar beneden bijgesteld met 12.100. De voornaamste reden hiervoor is het lagere aantal toegekende nieuwe uitkeringen dan eerder verwacht, wat doorwerkt in de raming van geheel 2023. De gemiddelde jaaruitkering is naar boven bijgesteld door een hogere indexatie dan verwacht. Per saldo zijn de uitkeringen op kasbasis voor 2023 met € 7 miljoen naar boven bijgesteld. Op transactiebasis betekent dit een bijstelling naar boven van € 25 miljoen.

Tabel 3.2 toont de onderverdeling van het aantal uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering binnen de twee fondsen waaruit de WW wordt gefinancierd: het AWf en Ufo. De daling van het aantal uitkeringsjaren in 2023 is zichtbaar bij het AWf. In 2024 is de stijging bij beide fondsen zichtbaar. De gemiddelde jaaruitkering bij het Ufo stijgt procentueel minder dan bij het AWf in 2023. In 2024 zijn de verschillen minimaal.

Tabel 3.2. Uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering WW naar fonds

Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	135,4	128,4	142,6
AWf	128,2	121,2	134,8
Ufo	7,2	7,2	7,7
Gemiddelde jaaruitkering	19.973	22.424	23.577
AWf	19.759	22.214	23.360
Ufo	23.808	25.949	27.368

3.2. IOW

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling van de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW).

De Wet inkomensvoorziening oudere werklozen regelt dat oudere werklozen na afloop van een WW uitkering niet zonder een uitkering komen te zitten. De IOW-uitkering is weliswaar op minimumniveau, maar zonder vermogenstoets en zonder partnertoets. Personen die bij aanvang van de werkloosheid ten minste 60 jaar en 4 maanden oud zijn en uit de WW stromen omdat de maximale uitkeringsduur is bereikt, komen voor de regeling in aanmerking. De IOW-uitkering bedraagt maximaal het netto wettelijk minimum voor alleenstaanden en loopt door tot de AOW gerechtigde leeftijd is bereikt.

De IOW wordt gefinancierd uit het Toeslagenfonds (Tf). Een rijksbijdrage dekt de uitgaven van dit fonds.

Tabel 3.3 toont de verwachte IOW-ontwikkelingen. De instroom in 2023 daalt licht naar 4.300, gevolgd door een flinke afname in 2024 naar 2.500. De sterke daling van het WW-bestand in 2022 veroorzaakt deze afname. We schatten in dat er in 2024 minder personen uit de doelgroep voor de IOW zijn die daadwerkelijk een IOW-uitkering aanvragen en krijgen. De uitstroom komt in 2023 naar verwachting uit op 4.800, om vervolgens af te nemen naar 4.000 in 2024. De verhoging van de AOW leeftijd met 2 maanden per januari 2024 beperkt de uitstroom gedurende februari en maart 2024 aanzienlijk. Het aantal uitkeringsjaren volgt het gemiddeld aantal uitkeringen. De toename van de gemiddelde jaaruitkering in 2023 met € 1.125 (8,8%) komt vooral door de hoge indexatie van 1 januari 2023. De gemiddelde jaaruitkering in 2024 stijgt naar verwachting verder met € 884 (6,3%), in belangrijke mate door indexatie van de uitkeringshoogtes in 2024.

Tabel 3.3. Ontwikkelingen IOW

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Instream	4,4	4,3	2,5
Uitstroom	4,1	4,8	4,0
Bestand	9,2	8,7	7,3
Gemiddeld bestand	9,5	9,6	8,0
Uitkeringsjaren	7,3	7,3	6,2
Gemiddelde jaaruitkering	12.833	13.958	14.842
Uitkeringen op kasbasis	94	102	91
Mutatie verplichtingen	0	1	1
Dotatie voorzieningen	-	-	-
Uitkeringen op transactiebasis	94	103	93
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>0</i>	<i>-1</i>	<i>-</i>

Ten opzichte van de Jauarinota 2023 zijn de ramingen voor de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering voor 2023 licht naar beneden bijgesteld.

4. Ziekte

In dit hoofdstuk behandelen we de Ziektewet-uitkeringen. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 9.

De Ziektewet vormt een vangnet voor zieke WW-gerechtigden en voor bepaalde groepen werknemers en ambtenaren die door ziekte, ongeval of gebreken niet in staat zijn om hun arbeid te verrichten. Dit geldt als hun werkgever niet verplicht is tot loondoorbetaling of als loondoorbetaling gecompenseerd wordt, zoals bij ziekte door zwangerschap of bij een no-riskpolis. UWV treedt in een dergelijke situatie op als werkgever.

Uitkeringsgerechtigden voor de Ziektewet hebben recht op maximaal twee jaar ziekingeld. Dit is inclusief de ziektedagen die een werknemer al bij de werkgever ziek was (voor einddienstverbanders). De Ziektewet-uitkering bedraagt ten minste 70% van het (gemaximeerde) dagloon. De Ziektewet wordt gefinancierd uit het AWF, Aof, Ufo en Whk. .

Binnen de Ziektewet hebben werkgevers de mogelijkheid om voor flexwerkers (uitzendkrachten en einddienstverbanders) eigenrisicodrager te worden. Werkgevers nemen dan de volledige verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Ziektewet over van UWV en betalen geen gedifferentieerde Ziektewet-premie voor de Whk. UWV beschikt niet over cijfers over de uitvoering van de Ziektewet door eigenrisicodragers. Daardoor hebben de tabellen 4.1 t/m 4.3 uitsluitend betrekking op Ziektewet-uitkeringen die UWV uitkeert.

Tabel 4.1 geeft de ontwikkelingen van de Ziektewet op totaalniveau weer.

Tabel 4.1. Ontwikkelingen Ziektewet*

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	101,5	96,0	92,6
Gemiddelde jaaruitkering	19.311	21.776	23.065
Uitkeringen op kasbasis	1.961	2.090	2.136
Mutatie verplichtingen	3	2	4
Dotatie voorzieningen	0	6	6
Uitkeringen op transactiebasis	1.964	2.098	2.147
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	15	98	-

* De tabel bevat uitsluitend Ziektewet-uitkeringen die UWV uitkeert.

Binnen de Ziektewet worden de volgende uitkeringsdoelgroepen onderscheiden:

- uitzendkrachten;
- einddienstverbanders (dienstverband loopt af tijdens ziekte);
- ex-werknemers met een WW-uitkering (zieke WW-gerechtigden);
- vrouwen die ziek zijn als gevolg van zwangerschap en/of bevalling;
- herintredende werknemers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en zieke oudere werknemers die vallen onder de compensatieregeling loonkosten (no-riskpolis). Werkgevers kunnen ook een no-riskuitkering aanvragen voor zieke werknemers met een indicatie banenafpraak die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen;
- vrijwillig verzekerden.

Een laatste categorie zijn de uitkeringen in overige situaties. Hierbij valt te denken aan orgaandonoren en werkende AOW-gerechtigden. Deze AOW-gerechtigden hebben recht op maximaal dertien weken ziekingeld.

Tabel 4.2 geeft de ontwikkelingen van de Ziektewet per vangnetgroep weer. De uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering zijn naar de verschillende groepen uitgesplitst. De kleine restcategorie Ziektewet-uitkeringen in overige situaties (zoals orgaandonoren en AOW-gerechtigden) is niet opgenomen in de uitsplitsingen naar categorie in deze tabel.

Tabel 4.2. Ontwikkelingen Ziektewet per vangnetgroep*

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in €

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	101,5	96,0	92,6
Uitzendkrachten	11,6	7,0	3,3
Einddienstverbanders**	19,5	20,1	20,1
Zieke WW-gerechtigden	29,1	26,5	26,1
Ziekte bij zwangerschap	24,0	24,5	25,2
No-risk	16,1	16,7	16,7
Vrijwillig verzekerden	1,2	1,1	1,1
Gemiddelde jaaruitkering	19.311	21.776	23.065
Uitzendkrachten	17.150	18.819	19.786
Einddienstverbanders**	18.573	20.299	21.342
Zieke WW-gerechtigden	19.260	21.287	22.381
Ziekte bij zwangerschap	23.700	26.929	28.313
No-risk	15.845	17.587	18.491
Vrijwillig verzekerden	24.189	26.717	28.090

* De tabel bevat uitsluitend Ziektewet-uitkeringen die UWV uitkeert.

** De vangnetgroep einddienstverbanders omvat zowel de groep flex/einddienstverbanders als de groep flex/overig.

Uitzendkrachten en einddienstverbanders (flexwerkers)

Bij de uitzendkrachten verwachten we in 2023 een daling van de uitkeringsjaren van 40% ten opzichte van 2022. Twee belangrijke ontwikkelingen binnen de uitzendbranche in 2023 zijn de reden van deze aanzienlijke daling. Daarnaast speelt het verdwijnen van de corona-invloed een rol.

De twee belangrijke wijzigingen binnen de uitzendbranche zijn:

- Op 1 januari 2023 is een aantal grote uitzendbureaus eigenrisicodragers geworden. In 2022 was 63% van de ziekmeldingen afkomstig van één van deze uitzendbureaus.
- Vanaf 1 juli 2023 kan door een wijziging in de cao voor uitzendkrachten niet langer een beroep op het uitzendbeding¹² bij ziekte worden gedaan om de uitzendovereenkomst te beëindigen.

De eerste wijziging veroorzaakt een aanzienlijke daling van het aantal uitkeringsjaren. Deze daling treedt geleidelijk op, omdat alleen nieuwe Ziektewet-uitkeringen van deze grote uitzendbureaus wegvallen uit de telling van uitkeringsjaren. Lopende Ziektewet-uitkeringen die ingegaan zijn vóór 1 januari 2023 blijven meetellen.

De tweede wijziging betekent eveneens een daling van het aantal uitkeringsjaren. Een uitzendovereenkomst met uitzendbeding wordt niet meer direct beëindigd in het geval van ziekte. In plaats daarvan is er recht op loondoorbetaling tot de in de uitzendovereenkomst overeengekomen einddatum. Omdat uitzendbureaus naar aanleiding van deze wijziging mogelijk gaan werken met kortere uitzendovereenkomsten dan voorheen, verwachten we dat deze wijziging vooral van invloed is op het kortdurend verzuim waarbij de uitzendkracht herstelt voor het einde van de uitzendovereenkomst. Uitzendkrachten die langer ziek zijn, ontvangen na afloop van de uitzendovereenkomst alsnog een Ziektewet-uitkering. Ook hier geldt dat de daling van de uitkeringsjaren niet meteen inzet, omdat lopende Ziektewet-uitkeringen die ingegaan zijn vóór 1 juli 2023 blijven meetellen.

In 2024 verwachten we bij de uitzendkrachten een daling van de uitkeringsjaren van 53% ten opzichte van 2023. Voor de einddienstverbanders verwachten we een stijging van 3,1% van de uitkeringsjaren in 2023 en een stabilisatie in 2024.

Het aantal uitkeringsjaren voor de totale groep flexwerkers komt in 2023 13% onder het niveau van 2022 uit. In 2024 ligt het aantal uitkeringsjaren van flexwerkers naar verwachting 14% onder het niveau van 2023.

¹² In het Burgerlijk Wetboek is de mogelijkheid vermeld om overeen te komen dat de uitzendovereenkomst eindigt indien de terbeschikkingstelling van de werknemer door de uitzendwerkgever aan de inlener ten einde komt.

Zieke WW-gerechtigden

In de raming van de uitkeringsjaren Ziektewet van zieke WW-gerechtigden houden wij rekening met een vertraagde doorwerking¹³ van de ontwikkeling van het gemiddeld aantal lopende WW-uitkeringen. Op basis hiervan verwachten we een daling van de uitkeringsjaren van 9,0% in 2023 en van 1,5% in 2024.

No-risk

We voorzien voor 2023 een stijging van de no-riskgroep van 4,0% ten opzichte van 2022 vanwege de stijging van het aantal werknemers binnen deze groep. In 2024 verwachten we een gelijk aantal uitkeringsjaren als in 2023.

Ziekte bij zwangerschap

Voor 2023 verwachten we een lichte stijging met 2,1% ten opzichte van 2022. Kijkend naar de prognose voor geboortecijfers van het CBS voorzien we voor 2024 een stijging van 3,0% ten opzichte van 2023.

Vrijwillig verzekerden

Het aantal uitkeringsjaren van de vrijwillige verzekerden daalt in 2023 naar verwachting met 2,6% ten opzichte van 2022. Voor 2024 verwachten we een gelijk aantal uitkeringsjaren als in 2023.

Gemiddelde jaaruitkering en bedrag aan uitkeringen

De gemiddelde jaaruitkering voor de Ziektewet is in 2023 12,8% hoger dan in 2022. De stijging van de gemiddelde jaaruitkering in 2023 is hoger dan in de Januarinota 2023 werd verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat het aandeel lopende uitkeringen op 1 januari 2023, die allemaal de hoge indexatie per 1 januari 2023 kregen, groter is dan werd verwacht. Bij het aandeel nieuwe instroom spelen alleen loonontwikkelingen een rol.

Met de wijzigingen van de volumes en de jaaruitkeringen neemt het totale uitkeringsbedrag op kasbasis in 2023 toe met € 129 miljoen en in 2024 met € 46 miljoen.

Ten opzichte van de raming in de Januarinota 2023 komen de uitkeringslasten op transactiebasis in 2022 € 15 miljoen en in 2023 € 98 miljoen hoger uit. De bijstelling in 2023 is het gevolg van de naar beneden bijgestelde raming van de uitkeringsjaren en de naar boven bijgestelde raming van de gemiddelde jaaruitkering.

In tabel 4.3 zijn de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkeringen naar fonds opgenomen. Het AWF en het Ufo financieren Ziektewet-uitkeringen voor zieke WW-gerechtigden. De Ziektewet-uitkeringen aan flexwerkers worden gefinancierd uit de Whk. De Ziektewet-uitkeringen aan zieke zwangeren, de no-riskgroep en de vrijwillig verzekerden worden uit het Aof betaald.

Tabel 4.3. Uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering Ziektewet naar fonds

Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	101,5	96,0	92,6
AWf	28,4	25,8	25,4
Ufo	0,7	0,7	0,7
Aof	41,3	42,4	43,2
Whk	31,1	27,1	23,4
Gemiddelde jaaruitkering	19.311	21.776	23.065
AWf	19.132	21.155	22.242
Ufo	24.489	26.372	27.727
Aof	20.303	23.267	24.530
Whk	18.042	19.918	21.124

¹³ De zieke WW-gerechtigde gaat namelijk niet eerder dan dertien weken (drie maanden) na de eerste ziekte dag over naar een Ziektewet-uitkering.

5. Zorg

In dit hoofdstuk behandelen we de zorg-gerelateerde uitkeringen. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 9.

De Wet arbeid en zorg (Wazo) bundelt een aantal wettelijke verlofvormen, zoals zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptieverlof, pleegzorgverlof (in de nota weergegeven als Wazo-Werknemers), partnerverlof (Wazo-WIEG), betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo) en de regeling Zelfstandige en Zwanger (Wazo-ZEZ). Soms bestaat er recht op (gedeeltelijke) loondoorbetaling, soms op een uitkering van UWV. De Wazo wordt betaald uit het Aof.

In box 5.1 staan de mogelijke verlofcombinaties met de bijbehorende verlofweken verder uitgewerkt.

Tabel 5.1 geeft de ontwikkelingen van de Wazo op totaalniveau weer.

Tabel 5.1. Ontwikkelingen Wazo

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	54,4	69,3	72,1
Gemiddelde jaaruitkering	31.919	34.501	36.263
Uitkeringen op kasbasis	1.737	2.390	2.614
Mutatie verplichtingen	29	36	1
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	1.766	2.426	2.615
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>-14</i>	<i>18</i>	<i>-</i>

In tabel 5.2 zijn de uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering onderverdeeld naar zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptie- en pleegzorgverlof (hierna Wazo-Werknemers genoemd), de Wazo-WIEG, Wazo-Wbo en Wazo-ZEZ.

Tabel 5.2. Ontwikkelingen Wazo per verlofvorm

Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	54,4	69,3	72,1
Wazo-Werknemers*	40,8	41,6	43,2
Wazo-WIEG	6,8	6,7	7,0
Wazo-Wbo	3,0	17,0	17,8
Wazo-ZEZ	3,8	3,9	4,1
Gemiddelde jaaruitkering	31.919	34.501	36.263
Wazo-Werknemers*	33.216	37.390	39.312
Wazo-WIEG	31.731	35.590	37.419
Wazo-Wbo	28.669	29.597	31.118
Wazo-ZEZ	21.066	23.221	24.473

* De groep Wazo-Werknemers bestaat uit werknemers met zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptieverlof en pleegzorgverlof.

Box 5.1. De mogelijke verlofcombinaties met de bijbehorende verlofweken binnen de Wazo

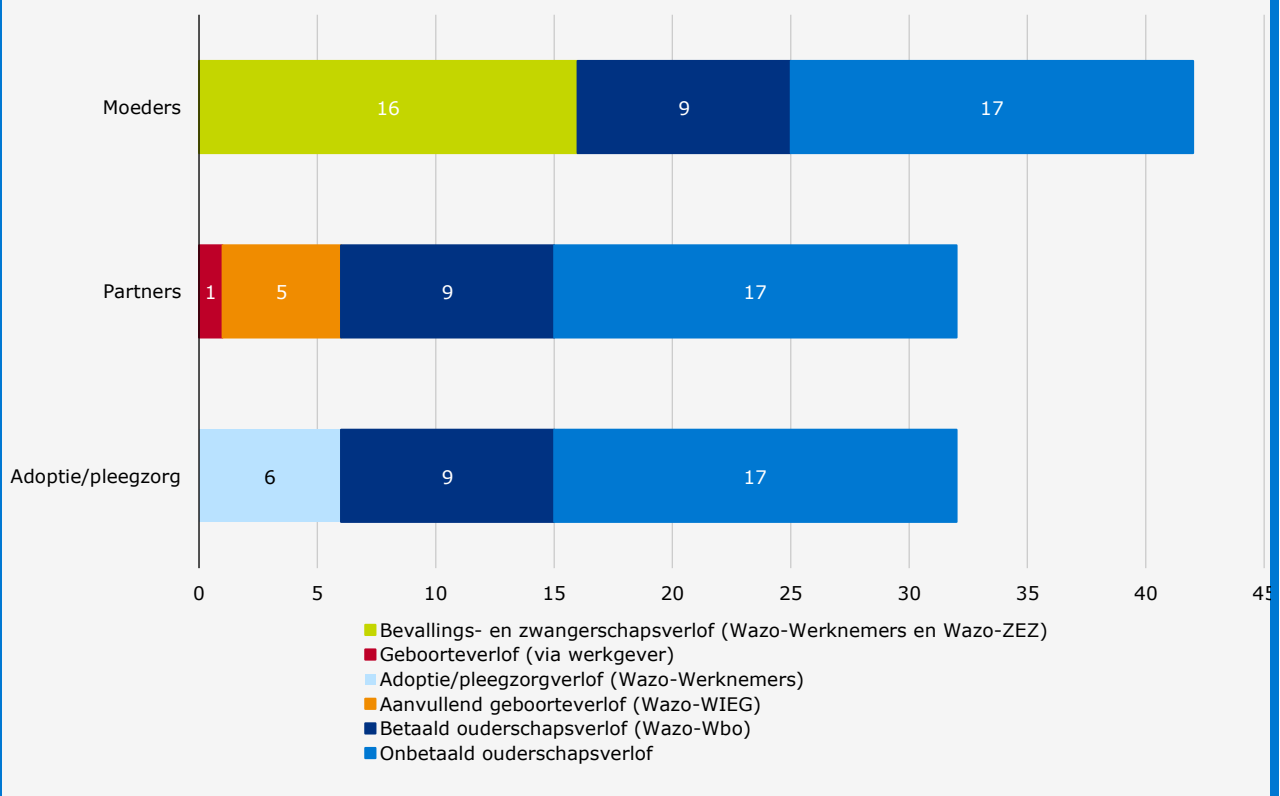
De Wazo-uitkering voor zwangerschaps- en bevallingsverlof duurt minimaal zestien weken en bedraagt 100% van het (maximum)dagloon. Het adoptie- en pleegzorgverlof duurt zes weken en bedraagt 100% van het (maximum)dagloon.

Op basis van de Wet invoering extra geboorteverlof (Wazo-WIEG) hebben werknemers na de bevalling van hun partner recht op maximaal vijf weken extra verlof. Daarvoor krijgen ze een uitkering van 70% van het (maximum)dagloon.

Per 2 augustus 2022 is het betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo) ingevoerd. Het betaald ouderschapsverlof geldt voor beide ouders en is van toepassing op verzekerde werknemers en niet-verzekerde werknemers met een arbeidsovereenkomst (directeuren-grotoaandeelhouder en werknemers die huishoudelijke arbeid verrichten). De duur van de uitkering is negen weken. De uitkering bedraagt 70% van het (maximum)dagloon voor verzekerde werknemers. Voor niet-verzekerde werknemers bedraagt de uitkeringshoogte 70% van het wettelijk minimumloon naar evenredigheid van de arbeidsduur.

De regeling Zelfstandige en Zwanger (Wazo-ZEZ) geeft vrouwelijke zelfstandigen recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering van minimaal zestien weken. De hoogte van de uitkering hangt af van het laatstverdiende loon en is maximaal even hoog als het minimumloon.

In onderstaande grafiek zijn alle mogelijke verlofcombinaties met de bijbehorende verlofweken weergegeven:

Wazo-Werknemers

Het CBS prognosticeert voor 2023 een stijging van het aantal geboortes ten opzichte van 2022. Op basis daarvan verwachten we voor 2023 een stijging van het aantal uitkeringsjaren van 2,0% ten opzichte van 2022.

Ook voor 2024 prognosticeert het CBS een geboortestijging ten opzichte van 2023. In lijn daarmee en tevens rekening houdend met een kleine stijging in de arbeidsparticipatie van vrouwen, voorzien we voor 2024 een stijging van het aantal uitkeringsjaren van 3,8% in vergelijking met 2023.

Wazo-WIEG (partnerverlof)

Voor 2023 verwachten we een zelfde aantal uitkeringsjaren als in 2022. We nemen aan dat de verwachte stijging van het aantal geboortes in 2023 zich niet doorvertaalt in een stijging van het aantal uitkeringsjaren omdat de huidige hoge inflatie vermoedelijk een remmend effect heeft op de mate waarin partners gebruikmaken van dit verlof. De WIEG bedraagt namelijk 70% van het (maximum)dagloon.

Voor 2024 gaan we uit van een stijging van 3,8%, in lijn met de verwachte stijging bij de Wazo-Werknemers.

Wazo-ZEZ

In lijn met de verwachte stijging bij de Wazo-Werknemers, verwachten we ook bij de Wazo-ZEZ in 2023 een stijging van het aantal uitkeringsjaren van 2,0% ten opzichte van 2022.

Op basis van de door het CBS geprognosticeerde geboortestijging in 2024 en tevens rekening houdend met een kleine stijging in de arbeidsparticipatie van vrouwen, voorzien we voor 2024 een stijging van het aantal uitkeringsjaren van 3,8% in vergelijking met 2023.

Wazo-Wbo (betaald ouderschapsverlof)

Sinds 2 augustus 2022 is het mogelijk om betaald ouderschapsverlof op te nemen. We zien dat er sinds de invoering van deze regeling beduidend minder aanvragen worden ontvangen dan oorspronkelijk werd verwacht. De raming voor 2023 is daarom naar beneden bijgesteld van 21.500 naar 17.000 uitkeringsjaren.

Voor 2024 gaan we uit van een stijging van 5,0%. Dit is gebaseerd op de prognose van het aantal geboortes door het CBS en daarnaast op een toenemende bekendheid van deze nieuwe regeling. Net als bij de Wazo-WIEG is aangegeven, kunnen we lastig inschatten in hoeverre de huidige economische ontwikkelingen van invloed zijn op de mate waarin ouders gebruik maken van deze regeling.

Gemiddelde jaaruitkering en bedrag aan uitkeringen

De gemiddelde jaaruitkering voor de Wazo stijgt in 2023 met 8,1% ten opzichte van 2022. De stijging van de gemiddelde jaaruitkering in 2023 is hoger dan in de Januarinota 2023 werd verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat het aandeel lopende uitkeringen op 1 januari 2023, die allemaal de hoge indexatie per 1 januari 2023 kregen, groter is dan werd verwacht. Bij het aandeel nieuwe instroom speelt alleen de loonontwikkeling een rol.

Het uitkeringsbedrag op kasbasis neemt in 2023 toe met € 653 miljoen ten opzichte van 2022 en in 2024 met € 225 miljoen ten opzichte van 2023 (zie tabel 5.1). Voor beide jaren geldt dat de toename in belangrijke mate wordt veroorzaakt door de uitkeringen voor de nieuwe Wazo-Wbo.

De post mutatie verplichtingen wisselt sterk per jaar. In 2022 bedroeg deze € 29 miljoen, grotendeels in verband met de invoering van de Wazo-Wbo. In 2023 is hiervoor € 36 miljoen opgenomen. Bij de Wazo-Wbo is sprake van betalingen achteraf, waardoor betalingen over de jaargrens heen plaatsvinden. Om de uitkeringen op transactiebasis te kunnen bepalen, nemen we hiervoor een bedrag op bij de mutatie verplichtingen. In 2024 is deze regeling naar verwachting op een stabiel niveau en is de post mutatie verplichtingen weer op een veel lager niveau.

6. Toeslagen en tegemoetkomingen

In dit hoofdstuk behandelen we de volume- en financiële ontwikkelingen van de Toeslagenwet en de ontwikkelingen in de tegemoetkomingen aan arbeidsongeschikten. De uitwerking van de financiering uit het Toeslagenfonds staat in hoofdstuk 9.

6.1. Toeslagenwet

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling van de Toeslagenwet.

De Toeslagenwet heeft tot doel toeslagen op uitkeringen te verlenen. Toeslagen kunnen worden verstrekt bovenop de uitkeringen van de zogenoemde moederwetten WAO, WIA, WAZ, Wajong, WW, Ziektewet en IOW. De toeslag vult de uitkering aan tot het geldend sociaal minimum. De uitkering samen met de toeslag kan nooit hoger zijn dan het loon dat werd verdiend vóór werkloosheid of ziekte. De Toeslagenwet vult ook het loon aan wanneer de werkgever in het tweede ziektejaar minder dan 100% van het loon doorbetaalt en diens zieke werknemer daardoor onder het sociaal minimum raakt.

De volgende personen hebben recht op een toeslag:

- een gehuwde of samenwonende met een inkomen lager dan het minimumloon;
- een alleenstaande of een ongehuwde met een kind jonger dan 18 jaar met een inkomen lager dan 70% van het minimumloon.

Geen recht op toeslag heeft:

- een ongehuwde jonger dan 21 jaar die behoort tot het huishouden van zijn (pleeg)ouders;
- een gehuwde/samenwonende van wie de partner is geboren na 31 december 1971, tenzij een eigen, aangehuwd of pleegkind dat jonger is dan 12 jaar tot de huishouding behoort.

De Toeslagenwet wordt gefinancierd uit het Toeslagenfonds (Tf). Een rijksbedrage dekt de uitgaven van dit fonds.

In tabel 6.1 staan de uitkeringsjaren en -bedragen van de Toeslagenwet. Hierin is te zien dat het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet in 2023 stijgt met 1.400 ten opzichte van 2022, en in 2024 stijgt met 2.600 ten opzichte van 2023.

De gemiddelde toeslag op totaalniveau stijgt in 2023 naar verwachting met € 432 door de hoge indexatie van uitkeringen en toeslagen, en in 2024 met € 170. Voor de jaren 2023 en 2024 is de verwachte stijging van de gemiddelde toeslag per moederwet gelijk aan de indexatie.

Tabel 6.1 Ontwikkelingen Toeslagenwet

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde toeslag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	99,6	101,0	103,6
Gemiddelde toeslag	3.396	3.828	3.998
Uitkeringen op kasbasis	338	387	414
Mutatie verplichtingen	-2	2	2
Dotatie voorzieningen	3	4	4
Uitkeringen op transactiebasis	339	393	421
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>-</i>

Het uitgekeerde bedrag op transactiebasis stijgt in 2023 met € 54 miljoen en in 2024 met € 28 miljoen.

Ten opzichte van de Januarinota zijn voor 2023 de uitkeringslasten op transactiebasis met € 3 miljoen naar boven bijgesteld. Dit komt vooral voor rekening van de WIA (toename € 4 miljoen), waarvan het aantal geraamde uitkeringsjaren naar boven is bijgesteld.

Tabel 6.2 geeft de ontwikkelingen weer van het aantal uitkeringsjaren, de gemiddelde toeslagen en de uitkeringen op kasbasis per moederwet van de Toeslagenwet. Het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet volgt doorgaans de ontwikkeling in het aantal uitkeringsjaren van de moederwet. Zo neemt het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet van jaar tot jaar af bij de WAO, WAZ en Ziektewet. Bij de WIA en de WW neemt dit aantal toe. Het aantal uitkeringsjaren bij de IOW blijft aanvankelijk vrijwel gelijk, gevolgd door een kleine daling. Bij de Wajong neemt het aantal uitkeringsjaren eerst af en daarna licht toe.

Naast de stijging van de gemiddelde toeslag op totaalniveau in 2023 en 2024 zien we ook per moederwet een stijgend patroon van de gemiddelde toeslag. De gemiddelde toeslag is in zowel 2023 als 2024 het hoogst bij de WAZ, gevolgd door de WAO en de IOW, terwijl de gemiddelde toeslagen bij de WW en de Wajong lager zijn dan de gemiddelde toeslag op totaalniveau.

De financiële ontwikkeling van de toeslagen wordt enerzijds bepaald door de ontwikkeling van de uitkeringsjaren bij de moederwetten, en anderzijds door de relatief hoge indexatie in met name 2023. Het totaalbedrag aan toeslagen op kasbasis stijgt in 2023 met € 49 miljoen en in 2024 met € 27 miljoen.

De hoge indexatie van toeslagen heeft in 2023 een grote invloed. Doordat bij de WIA de instroom groter is dan de uitstroom is de stijging daar in beide jaren aanzienlijk, met achtereenvolgens € 34 miljoen en € 24 miljoen. De WW ondergaat ook een grote stijging, met € 9 miljoen in 2023 gevolgd door een stijging van € 6 miljoen in 2024.

Voor 2023 geldt een stijging van het aantal aanvragen Toeslagenwet WW ten opzichte van het aantal aanvragen bij de moederwet, terwijl in 2022 nog sprake was van een daling door aanpassingen bij de applicatie voor aanvragen WW. Voor 2024 is de toename van het aantal verwachte uitkeringsjaren bij de WW opnieuw van grote invloed op de ontwikkeling bij de Toeslagenwet WW. De relatie tussen toeslagen bij de WW en moederwet is dan naar verwachting grotendeels hersteld doordat de aanpassingen bij de applicatie voor aanvragen WW zijn teruggedraaid. Als regeling in afbouw heeft de WAO vrijwel uitsluitend nog uitstroom. Het uitkeringsbedrag in 2023 stijgt door indexatie met € 3 miljoen, maar daalt in 2024 weer met € 3 miljoen.

Tabel 6.2 Ontwikkelingen Toeslagenwet per moederwet

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde toeslag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Uitkeringsjaren	99,6	101,0	103,6
WAO	16,8	15,5	14,3
WIA	49,5	52,9	55,9
WAZ	0,4	0,4	0,4
Wajong	15,2	13,4	13,5
WW	8,9	10,6	11,7
Ziektewet	7,9	7,5	7,2
IOW	0,8	0,8	0,7
Gemiddelde toeslag	3.396	3.828	3.998
WAO	5.030	5.664	5.970
WIA	3.432	3.865	4.073
WAZ	5.900	6.644	7.002
Wajong	1.575	1.773	1.869
WW	2.840	3.198	3.371
Ziektewet	3.582	4.034	4.251
IOW	4.410	4.966	5.234
Uitkeringen op kasbasis	338	387	414
WAO	85	88	85
WIA	170	204	228
WAZ	3	3	2
Wajong	24	24	25
WW	25	34	40
Ziektewet	28	30	31
IOW	4	4	4

6.2. Tegemoetkoming arbeidsongeschikten

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling van de Tegemoetkoming arbeidsongeschikten.

Voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten bestaat de regeling Tegemoetkoming arbeidsongeschikten. Het recht op een tegemoetkoming (een jaarlijks vast bedrag) bestaat als zij op 1 juli:

- recht hebben op een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO-, WIA-, WAZ- of Wajong-uitkering);
- 35% of meer arbeidsongeschikt zijn.

De Tegemoetkoming arbeidsongeschikten is ondergebracht in de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten. De uitkeringen voor de Tegemoetkoming arbeidsongeschikten worden gefinancierd vanuit het Toeslagenfonds (Tf). Een rijksbedrage dekt de uitgaven van dit fonds.

De Tegemoetkoming arbeidsongeschikten betreft een eenmalig vast bedrag per jaar dat voor iedereen gelijk is. De netto-tegemoetkoming in 2023 is € 198. UWV draagt over de netto-tegemoetkoming de eindheffing af aan de Belastingdienst. De eindheffingspercentages zijn in 2023 iets verlaagd in vergelijking met 2022. Voor 2024 is de hoogte van de tegemoetkoming nog niet bekend. In onze ramingen veronderstellen we dat die gelijk blijft aan 2023, gelet op de zeer beperkte relatie tussen de hoogte van de tegemoetkomingen en ontwikkelingen van het algemene prijspeil in het verleden.

Het totaal aantal tegemoetkomingen stijgt licht in zowel 2023 als 2024. Het aantal tegemoetkomingen voor de WIA neemt in beide jaren toe. De aantallen tegemoetkomingen voor de WAO en WAZ dalen in lijn met de afname van de moederwet. Voor de Wajong neemt het aantal tegemoetkomingen zeer beperkt toe.

De post uitkeringen op kasbasis betreft het totale bedrag aan netto-tegemoetkomingen en eindheffingen. De tegemoetkomingen nemen toe met € 18 miljoen in 2023 en met € 3 miljoen in 2024. De toename van de tegemoetkomingen bij de WIA is hierbij aanzienlijk groter dan de afname bij de voorganger WAO. De uitkeringen op transactiebasis zijn voor zowel 2022 als 2023 vrijwel niet bijgesteld in vergelijking met de raming voor de Januarinota 2023.

Tabel 6.3. Ontwikkelingen tegemoetkoming arbeidsongeschikten

Volume x 1.000 en bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Aantal Tegemoetkomingen	800	813	822
WAO	168	155	143
WIA	394	419	440
WAZ	6	5	4
Wajong	233	234	235
Uitkeringen op kasbasis	234	252	255
WAO	49	48	44
WIA	115	129	136
WAZ	2	2	1
Wajong	69	73	73
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	234	252	255
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	0	0	-

7. Re-integratie

In dit hoofdstuk behandelen we in hoofdlijnen de re-integratie-instrumenten van UWV. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 9.

De financiering van de re-integratie is via de moederwetten geregeld. Het gaat hierbij om de Wajong, WIA, WAO en WAZ, de Ziektewet, de WW, de Kaderwet SZW-subsidies en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De kosten voor re-integratie-inspanningen komen ten laste van hetzelfde fonds als waaruit de oorspronkelijke uitkering wordt gefinancierd.

UWV zorgt voor re-integratie naar werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via trajecten, voorzieningen en subsidies. Re-integratie-instrumenten worden meestal verstrekt in combinatie met een uitkering van UWV.

Drie ministeries brengen de benodigde middelen op. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt jaarlijks het meest omvangrijke re-integratiebudget beschikbaar. Dit budget bestaat uit een deelbudget voor de financiering van werkvoorzieningen en een deelbudget voor de inkoop van arbeidsbemiddeling voor arbeidsongeschiktheidswetten, Ziektewet en WW. De middelen uit de twee deelbudgetten zijn onderling uitwisselbaar voor het opvangen van over- en onderschrijdingen. De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stellen middelen beschikbaar voor de uitvoering van respectievelijk onderwijsvoorzieningen en tolkvoorzieningen voor in het dagelijks leven (in deze nota verder aangeduid als leefvoorzieningen).

In 2023 zijn de verwachte re-integratielasten per saldo € 33 miljoen hoger dan in 2022. Dit komt vooral door gestegen tarieven van diensten en prijzen van producten.

In tabel 7.1 zijn voor 2024 de door het ministerie van SZW begrote bedragen voor werkvoorzieningen, subsidies aan instellingen, de inkoop van arbeidsbemiddeling, scholingsbudget WW en IPS (Individuele plaatsing en steun) voor de gemeentelijke doelgroep opgenomen. Voor de overige instrumenten hebben we prognoses gemaakt. De re-integratielasten zijn in 2024 naar verwachting € 11 miljoen hoger dan in 2023.

Tabel 7.1. Overzicht programmakosten re-integratie 2022–2024

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Voorzieningen			
Onderwijs	26	30	31
Werk	76	84	90
Leef	14	15	16
Subsidie aan instellingen	13	13	14
Inkoop arbeidsbemiddeling	92	101	104
Ziektewet-arbo-interventies	3	3	3
Scholingsbudget WW	9	13	13
Scholingsvoucher	0	0	0
Scholingsexperiment WGA	0	1	0
Aanvullende dienstverlening*	2	5	-
IPS voor gemeentelijke doelgroep	-	5	8
Programmakosten overig	0	0	0
Totale programmakosten	236	269	280

* Deze regeling heette tot 2023 Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19. De huidige regeling loopt tot eind 2024. Voor 2024 is echter nog geen budget vastgesteld.

De gerealiseerde programmakosten re-integratie zijn in 2022 € 3 miljoen lager dan het bedrag geraamd in de Januarinota 2023.

Voor 2023 is het opgenomen bedrag aan totale programmakosten re-integratie € 3 miljoen lager dan het bedrag in de Jaarinota 2023. Het taakstellende re-integratiebudget, bestaande uit werkvoorzieningen en inkoop arbeidsbemiddeling, heeft het ministerie van SZW voor 2023 vastgesteld op € 184 miljoen. Dit is € 5 miljoen lager dan het oorspronkelijke bedrag opgenomen in zowel de begroting van SZW als de Jaarinota 2023. De in de tabel opgenomen raming van deze uitgaven bedraagt € 185 miljoen en ligt daarmee net boven het budget. Per saldo een bijstelling naar beneden van deze twee posten van € 4 miljoen ten opzichte van de Jaarinota 2023. De raming van de aanvullende dienstverlening is bijgesteld van € 8 miljoen naar € 5 miljoen. De onderwijsvoorzieningen zijn naar boven bijgesteld met € 2 miljoen voornamelijk vanwege hogere kosten voor de vervoersvoorzieningen en intermediaire diensten. Nieuw opgenomen zijn de kosten voor IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep met een budget van € 5 miljoen. Vooralsnog gaan we uit van een volledige besteding van dit budget.

De re-integratielasten bestaan uit de volgende onderdelen:

- Subsidie aan instellingen – dit betreft subsidies aan speciale onderwijsinstellingen.
 - Inkoop van re-integratiediensten bij re-integratiebedrijven.
 - Ziektewet-arbo-interventies – dit betreft ingekochte kortdurende acties voor Ziektewet-uitkeringsgerechtigden.
 - Scholingsbudget WW – dit betreft scholingstrajecten voor werklozen met een grote kans op langdurige werkloosheid.
 - Scholingsexperiment WGA – dit betreft functiegerichte taaltrainingen om de kans op werk te vergroten.
 - Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19/Aanvullende dienstverlening – dit betreft extra middelen die het kabinet beschikbaar stelt in de periode 2021 – 2024 om in eerste instantie de gevolgen van de coronacrisis voor de werkloosheid te verzachten.
-

Voorzieningen

Voorzieningen zijn onderverdeeld in onderwijs-, werk- en leefvoorzieningen. Werkvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW. Het betreft meeneembare voorzieningen (zoals een brailleleesregel), vervoersvoorzieningen (zoals een bruikleenauto), intermediaire voorzieningen (zoals een doventolk) en de jobcoach. Werkvoorzieningen voor jonggehandicapten worden uit het Afj gefinancierd en voor overige arbeidsbeperkten uit het Aof. In 2022 is € 76 miljoen aan werkvoorzieningen uitgegeven. In 2023 wordt naar verwachting € 84 miljoen besteed. Voor werkvoorzieningen is in 2024 een bedrag van € 90 miljoen begroot door het ministerie van SZW.

Onderwijsvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van OCW. Het betreft meeneembare voorzieningen, vervoersvoorzieningen en intermediaire voorzieningen, die worden verstrekt in het kader van de Wet overige onderwijsvoorzieningen (WOOS). Deze voorzieningen worden gefinancierd via het Afj met een rijksbijdrage van het ministerie van OCW. De programmakosten voor onderwijsvoorzieningen waren € 26 miljoen in 2022 en stijgen naar verwachting tot € 30 miljoen in 2023 en € 31 miljoen in 2024.

De leefvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS. Het betreft specifiek de intermediaire voorziening doventolk. Deze voorziening wordt via het Afj gefinancierd met een rijksbijdrage van het ministerie van VWS. In 2022 is € 14 miljoen uitgegeven. Naar verwachting lopen de programmakosten op tot € 15 miljoen in 2023 en € 16 miljoen in 2024.

Subsidies aan instellingen

De subsidies worden verstrekt aan onderwijsinstellingen die onderwijs aanbieden aan mensen met ernstige scholingsbelemmeringen (Subsidieregeling ESB). Scholingstrajecten starten aan het begin van het kalenderjaar en duren in de regel drie jaar en zeven maanden. Aan het begin van een traject wordt een voorschot verstrekt aan de uitvoerende onderwijsinstelling en vier jaar later volgt de vaststelling van de hoogte van de subsidie en een afrekening.

Deze subsidies worden betaald uit het Afj. In 2022 is voor een bedrag van ruim € 13 miljoen aan subsidies verstrekt. Eenzelfde bedrag verwachten we in 2023 en in de begroting van het ministerie van SZW is voor 2024 een bedrag van € 14 miljoen opgenomen.

Inkoop arbeidsbemiddeling

UWV heeft in 2022 voor € 92 miljoen aan arbeidsbemiddeling ingekocht. In 2023 wordt naar verwachting € 101 miljoen besteed. Het ministerie van SZW heeft voor 2024 een bedrag van € 104 miljoen begroot.

Ziektewet-arbo-interventies

De Ziektewet-arbo-interventies worden ingezet om de re-integratie van werknemers met een Ziektewetuitkering te bevorderen. Het gaat hierbij onder andere om hulp bij fysieke klachten, zoals rugtraining en houdingadvies. In 2022 bedroegen de lasten € 3 miljoen. De verwachting is dat in 2023 en 2024 eenzelfde bedrag besteed zal worden.

Scholingsbudget WW

Met het scholingsbudget WW kunnen werklozen met een hoge kans op langdurige werkloosheid, onder wie veel 45-plussers, een scholingstraject volgen richting een kansberoep. In 2022 is hieraan € 9 miljoen besteed. Voor 2023 en 2024 is er een jaarlijks budget van € 13 miljoen. De verwachting is dat in beide jaren het budget volledig benut wordt.

Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19/Aanvullende dienstverlening

Het kabinet heeft in 2021 en 2022 extra middelen ter beschikking gesteld om de gevolgen van de coronacrisis voor de werkloosheid te verzachten. In 2023 wordt deze aanvullende dienstverlening voortgezet¹⁴. Mensen die hun baan verloren hebben of dreigen te verliezen kunnen via een van de 35 regionale mobiliteitsteams ondersteund worden bij het vinden van een nieuwe baan. In de regionale mobiliteitsteams brengen UWV, gemeenten, werknemers- en werkgeversorganisaties vraag naar en aanbod van werk bij elkaar. Dit kan gepaard gaan met aanvullende dienstverlening, zoals een training om de sollicitatievaardigheden te verbeteren of begeleiding bij scholing, scholing via praktijkleren in het mbo of dienstverlening om de werkfitheid te behouden. In 2022 is € 2 miljoen besteed door UWV. De verwachting is dat UWV bij volledige besteding van het budget van € 21 miljoen voor de regionale mobiliteitsteams in 2023 € 5 miljoen voor zijn rekening zal nemen¹⁵.

Individuele plaatsing en steun voor de gemeentelijke doelgroep

In 2023 en 2024 is er geld beschikbaar gesteld voor gemeenten om IPS-trajecten te verstrekken aan hun cliënten. UWV verzorgt de inkoop van deze trajecten en handelt de financiering af. SZW heeft een budget van € 21,5 miljoen toegekend voor deze subsidieregeling, waarvan naar verwachting € 5 miljoen in 2023 besteed zal worden en € 8 miljoen in 2024. De laatste betalingen vinden plaats in 2026.

¹⁴ In 2021 en 2022 ging de regeling onder de titel 'Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19', in 2023 werd zij voortgezet onder de titel 'Tijdelijke regeling aanvullende dienstverlening'.

¹⁵ Het budget van € 21 miljoen is beschikbaar gesteld voor de dienstverlening op grond van de artikelen 19, 20 en 21 uit de Tijdelijke regeling aanvullende dienstverlening. In de Januarinota 2023 hebben we echter melding gemaakt van een totaalbudget van € 58 miljoen. Abusievelijk zijn toen de budgetten voor de artikelen 17 en 18 meegenomen. Dit heeft geleid tot een hogere raming van de besteding door UWV van € 8 miljoen.

8. Overige regelingen

In dit hoofdstuk belichten we bijzondere regelingen die UWV ook uitvoert naast de uitkeringsregelingen zoals beschreven in de voorgaande hoofdstukken. Het gaat om de Compensatieregeling transitievergoeding (CRTV), de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) en de Subsidieregeling STAP-budget. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 9.

8.1. CRTV

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkelingen van de Compensatieregeling transitievergoeding (CRTV), waarvan er twee bestaan: de CRTV bij langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV-LAO) en de CRTV bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever (CRTV-BE).

Op grond van de Regeling compensatie transitievergoeding kunnen werkgevers compensatie aanvragen voor een betaalde transitievergoeding bij ontslag als zij een werknemer ontslaan die meer dan 2 jaar ziek is. Dit geldt ook als een klein bedrijf de werknemers ontslaat omdat het moet stoppen doordat de eigenaar met pensioen gaat of is overleden. Wanneer een dergelijke onderneming minder dan 25 werknemers heeft, dan heeft die 12 maanden nadat voor de eerste werknemer toestemming is gegeven voor ontbinding van de arbeidsovereenkomst wegens bedrijfsbeëindiging de tijd om een compensatieaanvraag in te dienen voor de transitievergoeding waarop de ontslagen werknemers recht hebben.

Wegens langdurige arbeidsongeschiktheid

Sinds 2020 verzorgt UWV de uitvoering van de CRTV-LAO. Uit het Aof worden compensaties voor transitievergoedingen gefinancierd waarbij de datum van het einde van het dienstverband ligt op of na 1 januari 2020.

Naar verwachting zijn de aantallen voor 2023 hoger dan die voor 2022. Dit heeft te maken met het inhalen van de werkvoorraad van eind 2022. Het gemiddelde bedrag voor 2023 is aangepast met 5%. Voor 2024 is het gemiddelde bedrag eveneens met 5% verhoogd. Deze percentages zijn gebaseerd op het CEP 2023, de CPB raming van maart 2023.

In onderstaande tabel staan de ramingscijfers voor deze compensatieregeling. De aantallen hebben betrekking op werknemers aan wie een compensatie is uitbetaald.

Tabel 8.1. Aantallen en bedragen voor de CRTV-LAO

Aantallen x 1.000, gemiddeld bedrag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Aantal	23	25	25
Gemiddeld bedrag	15.298	16.063	16.866
Bedrag op kasbasis	351	405	425
Mutatie verplichtingen	15	-13	6
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Totaalbedrag op transactiebasis	365	391	431
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	4	2	-

Wegens langdurige arbeidsongeschiktheid met terugwerkende kracht

UWV kan ook met terugwerkende kracht compensatie toekennen voor transitievergoedingen die volledig zijn betaald tussen 1 juli 2015 en 1 april 2020. Deze worden vergoed uit het AWf. In 2022 is een bedrag van € 7,4 miljoen aan vergoedingen betaald (zie tabel 8.2). In 2023 zijn nog aanvragen binnengekomen. Voor 2023 is een stelpost van € 4 miljoen en voor 2024 een stelpost van € 1 miljoen opgenomen.

Tabel 8.2. Aantallen en bedragen voor de terugwerkende kracht van de CRTV-LAO

Aantallen x 1.000, gemiddeld bedrag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Aantal	0	0	0
Gemiddeld bedrag	0	0	0
Bedrag op kasbasis	7	4	1
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Totaalbedrag op transactiebasis	7	4	1
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	0	-1	-

Wegens bedrijfsbeëindiging

Sinds 2021 verzorgt UWV ook de uitvoering van de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever (CRTV-BE). De compensaties worden uit het Aof gefinancierd.

De realisatiecijfers voor deze regeling tonen een stabiel beeld dan bij de start van de regeling. Het uitgangspunt voor de ramingsmethodiek is dat voor elke maand waarin de eerste toestemming voor einde dienstverband van een medewerker is verleend, binnen 12 maanden 22 aanvragen van werkgevers worden toegekend. Een aanvraag heeft gemiddeld betrekking op 2,5 werknemer. Op jaarbasis gaat het in 2023 om compensatie van 660 betaalde transitievergoedingen. Het gemiddelde bedrag voor 2023 is gebaseerd op de realisatie tot en met maart 2023. Het gemiddelde bedrag voor 2024 is verhoogd met 5%. Dit percentage is gebaseerd op het CEP 2023, de CPB raming van maart 2023.

In onderstaande tabel staan de ramingscijfers voor deze compensatieregeling. De aantallen hebben betrekking op werknemers aan wie een compensatie wordt uitbetaald.

Tabel 8.3. Aantallen en bedragen voor de CRTV-BE

Aantallen x 1, gemiddeld bedrag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Aantal	579	660	660
Gemiddeld bedrag	12.500	13.600	14.280
Bedrag op kasbasis	7	9	9
Mutatie verplichtingen	-2	-1	0
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Totaalbedrag op transactiebasis	5	8	10
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	-1	0	-

8.2. NOW

In deze paragraaf beschrijven we de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW).

Op 6 april 2020 heeft het ministerie van SZW vanwege de coronacrisis de NOW ingevoerd. De NOW was bedoeld om werkgevers die te maken hadden met meer dan 20% omzetverlies tegemoet te komen in hun loonkosten. Hierdoor konden werkgevers hun werknemers met een vast en met een flexibel contract doorbetalen om ontslag te voorkomen. De subsidieregeling betrof in eerste instantie een periode van 3 maanden (NOW 1), maar is meerdere keren verlengd tot in totaal 8 aanvraagperiodes, waarin voorschotten zijn verstrekt. Deze aanvraagperiodes hebben betrekking op 24 maanden en de laatste aanvraagperiode eindigde in maart 2022. In 2023 is UWV voornamelijk bezig met het afhandelen van de vaststellingsaanvragen. De volledige financiering van de NOW-lasten vindt plaats via het AWF met een rijksbijdrage.

De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de omzetzijde en loonsom van een werkgever in een bepaalde periode en een aantal vermenigvuldigingsfactoren. Deze factoren kunnen per aanvraagperiode enigszins verschillen. Na berekening

van het verwachte subsidiebedrag keerde UWV 80% uit als voorschot. Vervolgens vinden er achteraf nabetalingen en/of terugvorderingen plaats, afhankelijk van onder andere het daadwerkelijke omzetverlies, een eventuele loonsomverlaging en het al dan niet ontslaan van werknemers om bedrijfseconomische redenen. In het geval van een vordering kan een betalingsregeling van maximaal zestig maandelijkse termijnen worden afgesproken.

De totale lasten voor de NOW worden geraamd op € 18,6 miljard: € 14,0 miljard in 2020, € 3,9 miljard in 2021, € 597 miljoen in 2022 en € 62 miljoen in 2023. De bedragen voor 2020, 2021 en 2022 zijn conform de jaarrekeningen van de betreffende jaren. Omdat nog niet alle subsidiebedragen zijn vastgesteld in 2022, is in de jaarrekening nog een raming opgenomen van vorderingen en nabetalingen. Hierdoor is het bedrag in 2023 opgebouwd uit drie componenten. Allereerst de saldering van de verschillen tussen de raming van subsidiebedragen in de jaarrekening en recent vastgestelde bedragen tot en met maart 2023. Deze extra vaststellingen leiden ten tweede ook tot een correctie op verwachte oninbare vorderingen en daarnaast ten derde tot een correctie op de waardering van vorderingen met een betalingsregeling.

De daadwerkelijke subsidiebedragen van de toekomstige vaststellingen en de waardering van de vorderingen zijn onzeker, waardoor we komende jaren deze correcties blijven doorvoeren.

8.3. STAP

In deze paragraaf beschrijven we de uitvoering van de Subsidieregeling STAP-budget.

STAP staat voor stimulering van de arbeidsmarktpositie. De Subsidieregeling STAP-budget is een nieuwe regeling waarmee personen met een band met de Nederlandse arbeidsmarkt publieke financiering voor scholingsactiviteiten kunnen aanvragen. Deze regeling is in de plaats gekomen van de fiscale aftrek scholingskosten die per 1 januari 2022 is afgeschaft. Het STAP-budget kan mensen motiveren om zich te blijven ontwikkelen om goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt. De regeling wordt vanaf 2024 afgeschaft.

Voor 2022 was een budget van € 184 miljoen beschikbaar. Hiervan is voor € 181 miljoen aan subsidies verleend. Als gevolg van correcties door annuleringen, intrekkingen en terugvorderingen is het totaalbedrag aan verleende STAP-subsidies op € 174 miljoen uitgekomen.

In 2023 zijn er vijf aanvraagtijdvakken en is een totaalbudget van € 170 miljoen beschikbaar. Aangezien de regeling per 1 januari 2024 wordt afgeschaft zijn er in dat jaar geen middelen meer beschikbaar.

Tabel 8.4. Bedragen voor de STAP

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Aantal	203.651	192.970	0
Gemiddeld bedrag	852	881	0
Bedrag op kasbasis	0	0	0
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Totaalbedrag op transactiebasis	174	170	0
<i>Bijstelling uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>-10</i>	<i>-9</i>	<i>-</i>

9. Fondsen

In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste ontwikkelingen bij de UWV-fondsen toe. Voor de ontwikkeling van de uitkeringslasten binnen de fondsen verwijzen we naar de voorgaande wetshoofdstukken. De sociale lasten volgen in de regel de trend van de uitkeringslasten.

9.1. Arbeidsongeschiktheidsfonds

Het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) financiert de volgende uitkeringen:

- alle WAO-, WAZ-, IVA- en Wazo-uitkeringen;
- WGA-uitkeringen in de eerste tien jaar voor de overige vangnetgroepen¹⁵ en na tien jaar voor alle groepen;
- Ziektewet-uitkeringen als gevolg van zwangerschap, voor vrijwillig verzekerden en de no-riskpolis;
- WGA-uitkeringen aan flexwerkers die gestart zijn vóór 1 januari 2012 en een deel van de WGA-staartuitkeringen¹⁶;
- de compensatie voor de transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid en bedrijfsbeëindiging (zie paragraaf 8.1).

Het Aof wordt gefinancierd door de Aof-premie en een rijksbijdrage voor de Wazo-ZEZ-regeling.

In tabel 9.1 staat het financieel overzicht van het Aof over de periode 2022–2024.

Tabel 9.1. Financieel overzicht Aof

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024	
Baten				
Premiebaten	19.150	20.711	22.112	
Rijksbijdrage WAZO-ZEZ	90	90	90	
Totale baten	19.240	20.801	22.202	
Lasten				
Uitkeringslasten	11.905	14.304	15.554	
Sociale lasten	2.086	2.497	2.719	
Overige baten en lasten	297	-238	-413	
Compensatieregeling		371	400	441
Re-integratielasten		43	51	60
Rentebaten		-75	-652	-876
Rentelasten		0	0	0
Verhaal		-44	-41	-41
Boetes		-3	-3	-3
Diversen		6	6	6
Uitvoeringskosten	914	962	940	
Totale lasten	15.202	17.524	18.800	
Saldo	4.038	3.277	3.402	
Vermogenspositie				
Vermogen	24.140	27.418	30.819	

¹⁵ Vangnet-Overig omvat alle groepen die niet behoren tot WGA-Vast of WGA-Flex. In deze groep zitten voornamelijk zieke WW-gerechtigden die recht hebben op een WGA-uitkering.

¹⁶ WGA-staartuitkeringen van kleine en middelgrote werkgevers die eigenrisicodragers WGA zijn geworden in de periode van 2014 tot en met 1 juli 2015. De WGA-staartuitkeringen van werkgevers die na 1 juli 2015 eigenrisicodragers zijn geworden, worden sinds 2017 gefinancierd uit het staartlastvermogen van de Werkhervattingskas. Meer informatie is te vinden in de nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet 2023.

Sinds 2022 is er sprake van een gedifferentieerde Aof-premie naar grootte van de werkgever: een lager percentage voor kleine werkgevers en een hoger percentage voor overige werkgevers. In 2023 stijgt de Aof-premie. In 2024 blijft het premiepercentage voor de Aof gelijk ten opzichte van 2023. Het vermogen neemt zowel in 2023 als in 2024 toe door de hoger dan lastendeckende Aof-premiepercentages.

Box 9.1. Rentebaten en -lasten

In de financiële overzichten van de fondsen is onder de categorie "Overige baten en lasten" een post rentebaten en een post rentelasten opgenomen. De rentebaten en -lasten zijn de afgelopen jaren steeds € 0 geweest. Sinds september 2022 is er weer sprake van rente-ontvangst en -uitgaven binnen de UWV-fondsen. In deze box gaan we dieper in op hoe binnen de fondsen rente tot stand komt en wat de verwachte rente voor 2023 en 2024 is.

Voor het uitvoeren van zijn wettelijke taak houdt UWV liquide middelen aan bij de schatkist van de Nederlandse Staat. UWV is hierbij rekening-couranthouder bij het ministerie van Financiën. De rentebaten en -lasten bij de UWV-fondsen hebben betrekking op respectievelijk de te ontvangen rente of de te betalen rente over deze rekening-courant van UWV. De regels omtrent het schatkistbankieren zijn opgenomen in de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen van 21 november 2017¹. Verder zijn de afspraken tussen de Staat (vertegenwoordigd door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën) en UWV vastgelegd in een rekening-courantovereenkomst. In artikel 4 van de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen staat beschreven hoe de rente binnen het schatkistbankieren geregeld is. De minister van Financiën vergoedt rente over de liquide middelen die op de rekening-courant worden aangehouden. De rente is hierbij gelijk aan de daggeldrente. Over een rekening courantkrediet wordt rente in rekening gebracht. De hoogte van deze rente is ook gelijk aan de daggeldrente. Wanneer er sprake is van negatieve rente, dan wordt deze rente gelijkgesteld aan nul.

In september 2022 was er voor het eerst sinds 2016 weer sprake van een daggeldrente groter dan 0%. Vrijwel alle UWV-fondsen ontvangen sindsdien weer rente. In onderstaande tabel staan de verwachte rentebedragen per fonds voor het jaar 2023 en 2024. Bij het AWF is in 2023 nog sprake van rentelasten ondanks dat het vermogen in de loop van 2023 naar verwachting positief zal worden. Er zijn rentelasten bij het AWF omdat er een negatief saldo op de rekeningcourant van dit fonds staat vanwege de grote omvang van de openstaande vorderingen (gerelateerd aan de NOW). In 2024 zal het saldo van de rekening-courant positief worden, wat resulteert in een verwachte rentebaai van € 23 miljoen. De omvang van de geraamde rentebaten per fonds zal in 2024 naar verwachting groter zijn dan in 2023, omdat het gemiddelde niveau van de daggeldrente in 2024 naar verwachting hoger zal liggen dan in 2023. Daarnaast groeien over het algemeen de vermogensposities van de fondsen. Beide ontwikkelingen leiden tot een toename van de rentebaten. Voor 2024 verwachten we dat de fondsen in totaal € 1.041 miljoen aan rentebaten zullen ontvangen.

Tabel B9.1 Raming rentebaten en -lasten 2023–2024 naar fonds

Bedragen x € 1 miljoen

Fonds	2023		2024	
	Rentebaten	Rentelasten	Rentebaten	Rentelasten
Aof	652	-	873	-
Whk	16	-	33	-
Afj	17	-	17	-
AWf	-	106	23	-
Ufo	74	-	94	-
Tf	2	-	2	-
Totaal	759	106	1.041	0

¹ Regeling van de minister van Financiën van 21 november 2017, houdende regels over het schatkistbankieren door rechtspersonen met een wettelijke of publieke taak en rechtspersonen die publieke liquide middelen beheren. www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-69130.html

9.2. Werkhervattingskas

De Werkhervattingskas (Whk) financiert de volgende uitkeringen:

- WGA-uitkeringen gedurende de eerste tien jaar voor mensen met een vast dienstverband (WGA-Vast) en met een flexibel dienstverband (WGA-Flex);
- Ziektewet-uitkeringen voor de volledige duur van twee jaarvoor mensen met een flexibel dienstverband (Ziektewet-Flex).¹⁶

Publiek verzekerde werkgevers financieren de hierboven genoemde uitkeringen via de gedifferentieerde WGA- en Ziektewetpremies. Werkgevers hebben de keuze om voor de gehele WGA (WGA-Vast en WGA-Flex) eigenrisicodragers te worden. Daarnaast kunnen werkgevers apart van de WGA ervoor kiezen om eigenrisicodragers te worden voor de Ziektewet-Flex.

De Whk bestaat sinds 2017 uit twee delen. Uit het ene deel worden de reguliere WGA- en Ziektewetuitkeringen gefinancierd (zie tabel 9.2). Dit zijn de uitkeringen aan (ex-)werknemers van de bij UWV verzekerde werkgevers. Het andere deel van de Whk financiert WGA-staartlasten (zie tabel 9.3). WGA-uitkeringen uit beide delen die de maximale duur van tien jaar in de Whk hebben bereikt, gaan over naar het Aof.

De premiebatens ten gunste van het reguliere deel van de Whk stijgen in 2023 met € 59 miljoen. De premiebatens nemen toe vanwege een stijgende loonsom van bij UWV verzekerde werkgevers en door een hoger gemiddeld Whk-premiepercentage in 2023 (1,53%) dan in 2022 (1,52%).

De premiebatens in 2024 hebben we geraamd met een calculatiepremie waarbij batens en lasten in evenwicht zijn (zie ook paragraaf 1.3). Het vermogen van het reguliere deel van de Whk blijft hierdoor in 2024 hetzelfde als in 2023.

Tabel 9.2. Financieel overzicht reguliere uitkeringen Whk
Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Baten			
Premiebatens	2.426	2.484	2.298
Totale batens	2.426	2.484	2.298
Lasten			
Uitkeringslasten	1.767	1.787	1.810
Sociale lasten	331	333	338
Overige batens en lasten	12	3	-14
Re-integratielastens	28	30	31
Rentebatens	-3	-14	-30
Rentelastens	0	0	0
Verhaal	-18	-21	-21
Boetes	-1	-1	-1
Diversen	6	9	6
Uitvoeringskosten	173	182	164
Totale lasten	2.283	2.305	2.298
Saldo	142	179	0
Vermogenspositie			
Vermogen	839	1.019	1.019

Bij het staartlastendeel van de Whk zijn de hoogte van de uitkeringslastens en omvang van de premiebatens afhankelijk van de bewegingen van werkgevers tussen de publieke verzekering bij UWV en het eigenrisicodragerschap. De incidenteel lagere uitkeringslastens in 2022 komen door een verbetering in de financiële administratie van UWV, waarbij met terugwerkende kracht een verschuiving optreedt tussen WGA-uitkeringen uit het staartlastendeel van de Whk naar

¹⁶ Voor zieke werknemers met een tijdelijk contract geldt dat in eerste instantie de werkgever het ziekgeld betaalt tot de einddatum van het contract. Daarna betaalt UWV het ziekgeld door tot aan de maximale duur van twee jaar.

het reguliere deel van de Whk. Het gaat hierbij om een totaalbedrag aan uitkeringen van € 92 miljoen en bijbehorende sociale lasten van € 16 miljoen.

Tabel 9.3. Financieel overzicht staartlasten Whk

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Baten			
Premiebaten	28	29	30
Totale baten	28	29	30
Lasten			
Uitkeringslasten	86	176	163
Sociale lasten	15	33	31
Overige baten en lasten	1	0	-2
Uitvoeringskosten	7	7	6
Totale lasten	109	216	198
Saldo	-81	-187	-169
Vermogenspositie			
Vermogen	379	191	23

9.3. Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten

Het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afj) financiert de volgende programmakosten:

- Wajong-uitkeringen;
- re-integratielasten van Wajongers.

Het Afj wordt volledig gefinancierd met een rijksbijdrage.

De re-integratielasten liggen in de periode 2022–2024 rond de € 80 miljoen. Zie hoofdstuk 7 voor meer informatie over re-integratie. Daarnaast verwachten wij ten gunste van het Afj een Europese subsidie van € 10 miljoen voor externe jobcoaching in 2023.

Het vermogen van het Afj is sinds 2021 negatief. Dit komt door een gewijzigde verantwoordingsmethodiek van langlopende vorderingen in de jaarrekening 2021 van UWV, waardoor eenmalig de rijksbijdrage lager is dan de te dekken lasten. Het negatieve vermogen heeft een min of meer permanent karakter.

Tabel 9.4. Financieel overzicht Afj

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Baten			
Rijksbijdrage	3.941	4.411	4.697
Totale baten	3.941	4.411	4.697
Lasten			
Uitkeringslasten	3.306	3.753	4.022
Sociale lasten*	222	250	268
Overige baten en lasten	114	95	106
Re-integratielasten	80	83	81
Subsidies Europese Unie	0	-10	0
Onderwijsvoorzieningen	26	30	31
Leefvoorzieningen	14	15	16
Rentebaten	-1	-17	-17
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	-6	-6	-6
Boetes	0	0	0
Diversen	0	0	0
Uitvoeringskosten	300	314	301
Wajong	174	182	175
Re-integratie Wajong	102	108	103
Beoordeling gemeentelijke doelgroep	20	20	20
Onderwijsvoorzieningen	3	3	3
Leefvoorzieningen	1	1	1
Totale lasten	3.941	4.411	4.697
Saldo	0	0	0
Vermogenspositie			
Vermogen	-141	-141	-141

* Betreft uitsluitend de Zorgverzekeringswet.

9.4. Algemeen Werkloosheidsfonds

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) financiert de volgende programmakosten:

- WW-uitkeringen;
- loonbetalingsverplichtingen aan werknemers van in betalingsonmacht verkerende werkgevers;
- Ziektewet-uitkeringen voor de vangnetgroep zieke WW-gerechtigden;
- re-integratiekosten voor WW en Ziektewet;
- een bijdrage voor de kosten van de Sociaal Economische Raad (SER);
- de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW, zie paragraaf 8.2);
- de uitkering met terugwerkende kracht van de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (zie paragraaf 8.1);
- de Subsidieregeling STAP-budget (zie paragraaf 8.3).

Het AWf wordt gefinancierd door AWf-premies en meerdere rijksbijdragen.

De NOW en de STAP worden betaald uit het AWf. Voor de financiering ontvangt UWV een rijksbijdrage. Hierdoor hebben deze regelingen geen effect op het AWf-vermogen. Met de geraamde AWf-baten en -lasten zal in 2023 het AWf-vermogen voor het eerst sinds 2010 positief worden.

Ondanks een positief AWf-vermogen eind 2023, zal het saldo op de rekening-courant nog steeds negatief zijn vanwege de grote omvang van de openstaande vorderingen (gerelateerd aan de NOW). Dit negatieve saldo zal met de huidige rentestand voor 2023 een rentelast opleveren van circa € 106 miljoen. Pas in 2024 zal ook het saldo van de rekening-courant positief worden en dan ook een rentebaat opleveren van € 23 miljoen.

Tabel 9.5. Financieel overzicht AWf

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024	
Baten				
Premiebaten	8.727	9.089	9.638	
Rijksbijdrage NOW	602	62	0	
Rijksbijdrage STAP	184	170	0	
Rijksbijdrage overige regelingen	105	100	95	
Totale baten	9.618	9.421	9.733	
Lasten				
Uitkeringslasten	3.052	3.412	3.898	
Sociale lasten	555	630	720	
Overige baten en lasten	825	411	46	
NOW		597	62	0
CRTV		7	4	1
STAP		174	170	0
Re-integratielasten		41	57	57
Rentebaten		-29	0	-23
Rentelasten		22	106	0
Bijdrage aan SER		19	18	18
Verhaal		-8	-9	-9
Boetes		-2	-1	-1
Diversen		4	3	3
Uitvoeringskosten	832	825	830	
Totale lasten	5.264	5.277	5.493	
Saldo	4.354	4.144	4.240	
Vermogenspositie				
Vermogen	-2.529	1.615	5.856	

9.5. Uitvoeringsfonds voor de overheid

Het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) financiert de volgende uitkeringen:

- WW-uitkeringen aan (ex-)overheidspersoneel;
- Ziektewet-uitkeringen aan (ex-)overheidspersoneel met een WW-uitkering (zieke WW-gerechtigden).

Voor de financiering van de uitgaven uit het Ufo betalen overheidswerkgevers de Ufo-premie.

Het Ufo kent een groot vermogenoverschot, doordat de premie al jarenlang boven het lastendeckende niveau ligt. Aangezien de rentebaten inmiddels de andere lasten overstijgen, is er sprake van negatieve totale lasten. Met de geraamde baten en lasten zal naar verwachting het vermogen in 2023 toenemen tot € 3.010 miljoen en in 2024 tot € 3.480 miljoen.

Tabel 9.6. Financieel overzicht Ufo

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Baten			
Premiebaten	393	407	433
Totale baten	393	407	433
Lasten			
Uitkeringslasten	21	30	28
Uitkeringen	185	209	231
Verhaal ex art. 79 WW	-164	-180	-203
Sociale lasten	10	11	12
Uitkeringen	34	37	42
Verhaal ex art. 79 WW	-24	-27	-30
Overige baten en lasten	-8	-73	-94
Rentebaten	-8	-74	-94
Rentelasten	0	0	0
Diversen	0	0	0
Uitvoeringskosten	16	17	17
Totale lasten	39	-16	-37
Saldo	354	423	470
Vermogenspositie			
Vermogen	2.587	3.010	3.480

9.6. Toeslagenfonds

Het Toeslagenfonds (Tf) financiert de volgende uitkeringen:

- toeslagen op uitkeringen van de moederwetten WAO, WIA, WAZ, Wajong, WW, Ziektewet en IOW;
- IOW-uitkeringen;
- tegemoetkomingen arbeidsongeschikten.

Het Tf wordt volledig gefinancierd met een rijksbijdrage.

In 2021 werd het vermogen van het Tf negatief. Dit is het gevolg van een gewijzigde verantwoordingsmethodiek van langlopende vorderingen in de jaarrekening UWV, waardoor eenmalig de rijksbijdrage lager was dan de te dekken lasten. Het negatieve vermogen heeft een min of meer permanent karakter en is er dus ook na 2021. Meer toelichting staat in hoofdstuk 1.

Tabel 9.7. Financieel overzicht Tf

Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Baten			
Rijksbijdrage	734	833	857
Totale baten	734	833	857
Lasten			
Uitkeringslasten	667	748	768
Sociale lasten	64	79	83
Zorgverzekeringswet premie	29	33	34
Overige sociale lasten	35	46	50
Overige baten en lasten	-1	1	1
Rentebaten	0	-2	-2
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	0	0	0
Boetes	0	-1	-1
Diversen	0	4	4
Uitvoeringskosten	4	4	4
Totale lasten	734	833	857
Saldo	0	0	0
Vermogenspositie			
Vermogen	-22	-22	-22

Lijst van afkortingen

Afj	Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten
AG	Arbeidsongeschiktheid (betrekking hebbend op alle arbeidsongeschiktheidswetten)
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOW	Algemene Ouderdomswet
AWf	Algemeen Werkloosheidsfonds
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
CPB	Centraal Planbureau
CRTV-LAO	Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid
CRTV-BE	Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie
ESB	Ernstige scholingsbelemmeringen (subsidierегeling)
ESF	Europees Sociaal Fonds
IOW	Inkomensvoorziening oudere werklozen
IPS	Individuele plaatsing en steun
IVA	Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (onderdeel van de WIA)
KSS	Kaderwet SZW-subsidies
MEV	Macro Economische Verkenning
NOW	tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
SER	Sociaal Economische Raad
STAP	Subsidierегeling STAP-budget: stimulering arbeidsmarktpositie
SZW	(ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tf	Toeslagenfonds
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de Overheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWS	(ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wab	Wet arbeidsmarkt in balans
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
Wbo	Wet betaald ouderschapsverlof
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Wazo	Wet arbeid en zorg
Wfsv	Wet financiering sociale verzekeringen
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (onderdeel van de WIA)
Whk	Werkhervattingskas
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIEG	Wet invoering extra geboorteverlof
Wml	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
WOOS	Wet overige onderwijsvoorzieningen
wtv	werktijdverkorting
WW	Werkloosheidswet
Wwz	Wet werk en zekerheid
ZEZ	Regeling Zelfstandige en Zwanger (onderdeel van de Wazo)
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet

Begrippenlijst

Calculatiepremie

De lastendekkende premie die het vermogen constant houdt.

Eindheffing

Heffing van de loonbelasting/premie volksverzekeringen over bepaalde loon- of uitkeringsbestanddelen van werknemers of uitkeringsgerechtigden die voor rekening van de inhoudingsplichtige komt. Eindheffing wordt dus niet op het loon of de uitkering van de werknemer of uitkeringsgerechtigde ingehouden.

Eindheffingspercentage

Het percentage waarmee loon- of uitkeringsbestanddelen van werknemers of uitkeringsgerechtigden voor rekening van de inhoudingsplichtige worden belast. Dit percentage is onder meer afhankelijk van leeftijd en woonsituatie (binnen- of buitenland).

Grondslag

Loonsom waarover premie wordt geheven.

Indexering

Het aanpassen van de hoogte van uitkeringen aan de loonontwikkeling. De aanpassing wordt vastgesteld door het ministerie van SZW op basis van ramingen van het CPB.

Jonggehandicapte

Iemand die op zijn 17e verjaardag arbeidsongeschikt is of als student arbeidsongeschikt wordt.

Kasbasis

Vorm van administratieve verantwoording waarbij uitgaven en ontvangsten worden geboekt in de periode waarin ze betaald of ontvangen zijn (uitgaven en inkomsten). Een alternatieve vorm van administratieve verantwoording is de transactiebasis. Bij deze vorm worden lasten en baten geboekt in de periode waarop ze betrekking hebben.

Lastendekkende premie

Zie calculatiepremie.

Loondoorbetalingsverplichtingen

Overname (door het AWF) van de loondoorbetalingsplicht van de werkgever bij betalingsonmacht.

Moederwetten

Wetten waarbij toeslagen voorkomen. Dit zijn de Ziektewet, WW, IOW, WAO, WIA, WAZ en Wajong.

Mutatie in de verplichtingen

De uitgaven zoals die in de UWV-administratie verschijnen zijn de bedragen op kasbasis: de werkelijk betaalde gelden. Een gedeelte van deze betalingen heeft betrekking op voorgaande of volgende jaren. Bij de verantwoording op transactiebasis wordt voor deze achteraf- en vooruitbetalingen gecorrigeerd. Deze correctie wordt zichtbaar gemaakt onder de noemer 'mutatie verplichtingen'.

Premieplichtig inkomen

Inkomen waarover premies worden afgedragen. Tot het inkomen behoren naast loon ook rente en winst.

Premieplichtige loonsom

Het deel van het loon waarover premies werknemersverzekeringen moeten worden afgedragen.

Re-integratietraject

Door UWV bij re-integratiebedrijven ingekochte dienstverlening, gericht op toeleiding van de arbeidsbeperkte naar (betaalde) arbeid.

Referentieminimumloon

Bedrag waaraan een uitkering op minimumniveau wordt getoetst. Een uitkering lager dan het referentieminimumloon wordt mogelijk aangevuld met een toeslag.

Staatlastvermogen

Werkgevers die na 1 juli 2015 eigenrisicodrager zijn geworden, mogen sinds 2017 lopende WGA-uitkeringen als staatlasten bij UWV achterlaten bij het aangaan van het eigenrisicodragerschap. Ook werkgevers die op 1 juli 2015 al eigenrisicodrager waren, mogen een deel van de lopende WGA-uitkeringen als staatlasten achterlaten. Per 1 januari 2017 is voor hen het eigenrisicodragerschap uitgebreid met de WGA-Flex-uitkering waarvan de eerste ziekte dag op of

na 1 januari 2017 ligt. Zij mogen lopende WGA-Flex-uitkeringen met een eerste ziekte­dag vóór 1 januari 2017 als staartlasten bij UWV achterlaten. Staartlasten plus bijkomende lasten zoals sociale lasten en re-integratielasten worden gefinancierd vanuit het staartlastvermogen.

Het staartlastvermogen kent sinds 2017 ook premie­bat­en. Werkgevers die zich (opnieuw) bij UWV verzekeren na een periode van eigen risico dragen, brengen extra premieontvangsten op voor de Whk. Zij betalen een hogere premie dan gebruikelijk was bij UWV. Tot en met 2016 betaalden grote werkgevers de minimumpremie bij terugkeer naar UWV, vanaf 2017 is dit voor veel werkgevers een hogere premie. Deze is gebaseerd op alle historische lasten van uitkeringen zowel ontstaan bij UWV als tijdens het eigen risico dragen. De extra opbrengsten worden toegevoegd aan het staartlastvermogen.

Transactiebasis

UWV verantwoordt op transactiebasis. Dit betekent dat uitkeringen, vakantiegeld en sociale lasten niet worden verantwoord in het jaar waarin zij worden uitbetaald, maar in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Uitkeringsjaren/uitkeringsmaanden/uitkeringsdagen

In de statistiek en in onze fondsennota's maken we onderscheid tussen het (gemiddeld) aantal lopende uitkeringen en het aantal uitkeringsjaren. Het aantal lopende uitkeringen heeft betrekking op 1 specifieke datum: de laatste dag van een maand of jaar. Het aantal getelde uitkeringsdagen is gekoppeld aan het betaalde uitkeringsbedrag en heeft dus betrekking op een (uitkerings)periode waarvoor het bedrag is betaald: 1 of meerdere dagen, een hele maand of in geval van een nabetaling meerdere maanden. Voor een periode worden dus alleen uitkeringsdagen geteld als er ook een betaling in die periode heeft plaatsgevonden. Voor een geregistreerd lopend recht aan het eind van een maand, waarvoor geen betaling in die maand heeft plaatsgevonden worden 0 uitkeringsdagen voor die maand geteld. Een uitkeringsmaand is gedefinieerd als (is gelijk aan) 21,75 uitkeringsdagen, een uitkeringsjaar is gedefinieerd als (is gelijk aan) 261 uitkeringsdagen (ofwel 12 uitkeringsmaanden). Voorbeeld: Bij 1 of meerdere betaalde uitkeringsbedragen die in totaal betrekking hebben op 1 uitkeringsrecht dat loopt van 1 januari t/m 31 december (12 volledige kalendermaanden), horen 261 uitkeringsdagen (= 1 uitkeringsjaar).

Volume

Beroep op een fonds uitgedrukt in aantal uitkeringsjaren.

De financiële en volumeontwikkelingen van de fondsen zijn onderhevig aan veranderende wet- en regelgeving. Van de wetswijzigingen die we in deze bijlage bespreken, nemen we de effecten mee in de ramingen.

Algemeen

Aanvullende crisisdienstverlening

Op 26 maart 2021 is de Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19 van kracht geworden. Hieronder valt de inzet van mobiliteitsdienstverlening, aanvullende dienstverlening voor de doelgroep van de banenafspraken en scholing voor het praktijkleren in het mbo. Op basis van de regeling is er budget waarmee adviseurs van sociale partners, gemeenten en UWV vanuit regionale mobiliteitsteams in alle 35 arbeidsmarktregio's werkzoekenden naar werk begeleiden. Als zij deze begeleiding niet zelf kunnen bieden, dan bestaat de mogelijkheid om deze in te kopen bij private partijen. De inkoop van UWV binnen deze regeling wordt gefinancierd uit het AWF. De regeling is verlengd voor de jaren 2023 en 2024 onder de kortere naam Tijdelijke regeling aanvullende dienstverlening.

Bijzonder uitstel van betaling belastingen vanwege coronacrisis

Vanwege de coronacrisis hadden werkgevers in eerste instantie tot en met 30 september 2021 de mogelijkheid om bijzonder uitstel van betaling aan te vragen bij de Belastingdienst. Dit uitstel gold dan ook voor de afdracht van de premies werknemersverzekeringen. Deze regeling is uiteindelijk verlengd tot 1 april 2022. Volgens de huidige maatregelen is er op 1 oktober 2022 begonnen met het afbetalen van de belastingschuld. Die moet uiterlijk 1 oktober 2029 volledig betaald zijn. In principe hebben bedrijven een betalingsregeling van vijf jaar, maar op verzoek en onder bepaalde voorwaarden is verlenging van de betalingsregeling naar zeven jaar mogelijk.

Bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon van 8,05%

Het minimumloon is op 1 januari met 8,05% verhoogd en direct regulier geïndexeerd. Dit leidt tezamen tot een verhoging van het minimumloon met 10,15%. Voor deze bijzondere verhoging geldt de zogenoemde generieke doorwerking op andere regelingen. Dit houdt in dat bijvoorbeeld een loongerelateerde uitkering voor ziekte of werkloosheid meestijgen, met in achtname van de dagloonsystematiek zoals beschreven in het dagloonbesluit. De herziening van het dagloon in verband met de herziening van het minimumloon is namelijk niet voor elke uitkeringsregeling hetzelfde.

Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever (CRTV-BE)

Wanneer een ondernemer met minder dan 25 werknemers het bedrijf moet beëindigen wegens ziekte of pensioen, of wanneer hij/zij overlijdt dan wordt vaak het personeel ontslagen. De werknemers hebben dan recht op een transitievergoeding. Dat kan een grote financiële last zijn voor de ondernemer of voor zijn nabestaanden. De compensatieregeling zorgt sinds 1 januari 2021 voor verlichting van deze lasten.

Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV-LAO)

Deze wettelijke regeling compenseert werkgevers sinds 1 april 2020 voor verstrekte transitievergoedingen aan werknemers van wie de dienstbetrekking is geëindigd na langdurige arbeidsongeschiktheid.

Subsidierегeling STAP-budget

STAP staat voor Stimulering arbeidsmarktpositie. Werkenden en werkzoekenden kunnen, voor een sterkere positie op de arbeidsmarkt, vanaf 1 maart 2022 jaarlijks een STAP-budget van maximaal € 1.000 aanvragen voor scholing en ontwikkeling. Deze subsidie vervangt de fiscale aftrek van scholingskosten en wordt gefinancierd met een rijksbijdrage. Vanaf 2024 wordt de subsidierегeling STAP-budget afgeschaft.

Subsidierегeling IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep

Voor de periode van 1 maart 2023 tot eind 2024 hebben het ministerie van SZW en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gezamenlijk (extra) middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de inzet van IPS-trajecten aan hun cliënten, de zogeheten gemeentelijke doelgroep. UWV verzorgt uitsluitend de financiële afhandeling van deze trajecten. Dit bestaat uit het betalen van facturen en het bewaken van het subsidieplafond.

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) en werktijdverkorting (wvt)

Op 6 april 2020 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vanwege de coronacrisis de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) ingevoerd. De NOW is bedoeld om werkgevers die te maken hebben met acuut omzetverlies tegemoet te komen in hun loonkosten. Hierdoor konden werkgevers hun werknemers met een vast of een flexibel contract doorbetalen. Met de steun kon ontslag worden voorkomen en konden werkgevers menskracht, ervaring en kennis behouden voor hun onderneming. De NOW heeft tijdelijk de werktijdverkorting vervangen.

De eerste NOW-regeling heeft een vervolg gekregen met steeds als doel het behouden van zo veel mogelijk banen. De NOW kent verschillende achtereenvolgende aanvraagperiodes met verschillende voorwaarden en plichten. De NOW 1, de NOW 2 en de NOW 3.1 golden voor de periode maart – december 2020. De NOW 3.2, de NOW 3.3 en de NOW 4 golden voor de periode januari – september 2021. De NOW 5 is er voor de periode november – december 2021. Vervolgens gold de NOW 6, de laatste aanvraagperiode, tot en met maart 2022. Inmiddels is de werktijdverkorting is weer in werking gesteld.

Verhoging AOW-leeftijd

De uitkeringen van UWV lopen door tot maximaal de AOW-leeftijd. De AOW-leeftijd is met ingang van 2022 verhoogd tot 66 jaar en 7 maanden. In 2023 loopt de leeftijd verder op tot 66 jaar en 10 maanden en in 2024 wordt dit met nog een stap verhoogd tot 67 jaar.

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

Aof-premiedifferentiatie

Sinds 1 januari 2022 is de Aof-premie gedifferentieerd naar grootte van de werkgever. Zo geldt voor kleine werkgevers een lager premiepercentage dan voor overige werkgevers.

Vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling (60-plus maatregel)

Om zo veel mogelijk mensen tijdig een beoordeling te kunnen bieden, heeft het ministerie van SZW het mogelijk gemaakt dat UWV de WIA-claimbeoordeling voor 60-plussers op andere wijze en door andere professionals dan de verzekeringsarts laat uitvoeren. Een belangrijk uitgangspunt is dat de vereenvoudigde beoordeling alleen wordt toegepast als werkgever en werknemer daarvoor akkoord hebben gegeven. Om werkgevers niet te benadelen, worden de uitkeringen die zijn toegekend op basis van een vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling, in afwijking van de wet, niet aan publiek verzekerde werkgevers toegerekend via de Whk-premie en niet aan eigenrisicodragende werkgevers doorbelast, maar uit het Aof gefinancierd.

Kwijtschelden terugbetaling WIA-voorschotten

Het kwijtschelden van terugbetaling van WIA-voorschotten verleend aan mensen van wie later blijkt dat ze geen recht hebben op een WIA-uitkering of een lager recht, is van tijdelijke aard. Deze tijdelijke niet-terugvorderingsregeling voor personen bij wie het voorschot niet of slechts gedeeltelijk verrekend kan worden met een WW- of WIA-uitkering, is verlengd tot en met 31 december 2024.

Tijdelijke verlenging termijn garantiebedrag Wajong

Wajongers die in 2021 hun baan verloren krijgen langer de tijd om een nieuwe baan te vinden mét behoud van hun garantiebedrag (zie uitleg onder Vereenvoudiging Wajong). Sinds de invoering van de Wet vereenvoudiging Wajong per 1 januari 2021 geldt namelijk dat het garantiebedrag na verlies van een baan twaalf maanden geldig blijft. Als een Wajonger na die twaalf maanden geen nieuwe baan heeft gevonden, dan kan deze geen aanspraak meer maken op het garantiebedrag. Alle Wajongers die hun baan in 2021 verloren krijgen echter tot 1 januari 2023 de kans om een nieuwe baan te vinden mét behoud van het garantiebedrag. Na 1 januari 2023 geldt de termijn van twaalf maanden.

Vereenvoudiging Wajong

In de Wet vereenvoudiging Wajong is de regelgeving voor jonggehandicapten met een Wajong-uitkering vereenvoudigd en samengevoegd. Wajongers worden meer gestimuleerd om mee te doen aan de samenleving en werken wordt voor hen lonender. Daarnaast kunnen jonggehandicapten altijd terugvallen op de Wajong en Wajongers behouden hun uitkering als zij onderwijs volgen. De studietoelagen uit de Wet vereenvoudiging Wajong zijn op 1 september 2020 van kracht geworden. De overige maatregelen zijn op 1 januari 2021 ingegaan.

Voorheen kregen mensen zolang ze studeerden geen Wajong 2015-uitkering. Met de nieuwe wet is de uitzonderingsgrond 'studerend in de Wajong 2015' per 1 september 2020 geschrapt. Daarnaast is voor Wajongers in de Wajong 2010-regeling die een opleiding volgen het uitkeringspercentage omhoog gegaan van 25% van het wettelijk minimumloon naar 70% of 75% van het wettelijk minimumloon. De arbeidsongeschiktheidsuitkering in de oude Wajong en de inkomensondersteuning in de Wajong 2010 zijn vervangen door één geharmoniseerde regeling voor inkomensondersteuning van werkenden. Ook is de indeling in arbeidsongeschiktheidsklassen in de oude Wajong komen te vervallen.

Daarnaast geldt het garantiebedrag voor Wajongers die tijdens de inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong een baan hadden. Om te voorkomen dat een Wajong-uitkering door de nieuwe regels omlaag gaat wordt de hoogte van de Wajong-uitkering met de regels van vóór 1 januari 2021 berekend. Dit is het minimumbedrag dat een Wajonger krijgt, oftewel het garantiebedrag. De hoogte van de Wajong-uitkering wordt ook berekend volgens de nieuwe regels. Maandelijks worden beide uitkeringsbedragen vergeleken en krijgt een Wajonger het hoogste bedrag.

Wet betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo)

Op 2 augustus 2022 is het betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo) ingevoerd. Het betaald ouderschapsverlof geldt voor beide ouders en is van toepassing op verzekerde werknemers en niet-verzekerde werknemers met een arbeidsovereenkomst (directeuren-groootaandeelhouder en werknemers die huishoudelijke arbeid verrichten). De duur van de uitkering is negen weken. De uitkering bedraagt 70% van het (maximum)dagloon voor verzekerde werknemers.

Voor niet-verzekerde werknemers bedraagt de uitkeringshoogte 70% van het wettelijk minimumloon naar evenredigheid van de arbeidsduur.

Wet invoering extra geboorteverlof (Wazo-WIEG)

Sinds 1 juli 2020 hebben partners, op basis van de Wet invoering extra geboorteverlof (Wazo-WIEG), na de bevalling van hun partner recht op maximaal vijf weken extra verlof. Zij ontvangen een uitkering van 70% van het (maximum)dagloon.

Bijlage II Overzicht wet-fonds

In deze bijlage tonen we voor de uitkeringsregelingen de aantallen uitkeringsjaren en bedragen. De tabellen II.1 en II.3 zijn geordend naar wet met daaronder de verdeling over de fondsen. De tabellen II.2 en II.4 zijn geordend naar fonds met daaronder de indeling in wetten.

Tabel II.1. Uitkeringsjaren naar wet
Uitkeringsjaren x 1.000

	2022	2023	2024
IVA	162,1	176,4	187,2
Aof	162,1	176,4	187,2
WGA	220,6	232,1	244,6
Aof	118,2	133,7	148,5
Whk	81,1	77,5	75,7
Eigenrisicodragers	21,4	20,9	20,4
Wajong	223,0	223,9	225,6
Afj	223,0	223,9	225,6
WAO	180,3	166,1	152,7
Aof	180,3	166,1	152,7
WAZ	6,3	5,6	5,0
Aof	6,3	5,6	5,0
WW-Ontslagwerkloosheid	135,4	128,4	142,6
AWf	128,2	121,2	134,8
Ufo	7,2	7,2	7,7
IOW	7,3	7,3	6,2
Tf	7,3	7,3	6,2
Ziektewet-Zwangerschap	24,0	24,5	25,2
Aof	24,0	24,5	25,2
Ziektewet-Zieke WW'ers	29,1	26,5	26,1
AWf	28,4	25,8	25,4
Ufo	0,7	0,7	0,7
Ziektewet-Flex	31,1	27,1	23,4
Whk	31,1	27,1	23,4
Ziektewet-No-risk	16,1	16,7	16,7
Aof	16,1	16,7	16,7
Ziektewet-Overig	1,3	1,2	1,2
Aof	1,3	1,2	1,2
Wazo-Werknemers	40,8	41,6	43,2
Aof	40,8	41,6	43,2
Wazo-WIEG	6,8	6,7	7,0
Aof	6,8	6,7	7,0
Wazo-Wbo	3,0	17,0	17,8
Aof	3,0	17,0	17,8
Wazo-ZEZ	3,8	3,9	4,1
Aof	3,8	3,9	4,1
Toeslagenwet	99,6	101,0	103,6
Tf	99,6	101,0	103,6

Tabel II.2. Uitkeringsjaren naar fonds
Uitkeringsjaren x 1.000

	2022	2023	2024
Aof	562,6	593,5	608,7
IVA	162,1	176,4	187,2
WGA	118,2	133,7	148,5
WAO	180,3	166,1	152,7
WAZ	6,3	5,6	5,0
Ziektewet-Zwangerschap	24,0	24,5	25,2
Ziektewet-No-risk	16,1	16,7	16,7
Ziektewet-Overig	1,3	1,2	1,2
Wazo-Werknemers	40,8	41,6	43,2
Wazo-WIEG	6,8	6,7	7,0
Wazo-Wbo	3,0	17,0	17,8
Wazo-ZEZ	3,8	3,9	4,1
Whk	112,2	104,6	99,1
WGA	81,1	77,5	75,7
Ziektewet-Flex	31,1	27,1	23,4
Afj	223,0	223,9	225,6
Wajong	223,0	223,9	225,6
AWf	156,6	147,0	160,2
WW-Ontslagwerkloosheid	128,2	121,2	134,8
Ziektewet-Zieke WW'ers	28,4	25,8	25,4
Ufo	7,9	7,9	8,4
WW-Ontslagwerkloosheid	7,2	7,2	7,7
Ziektewet-Zieke WW'ers	0,7	0,7	0,7
Tf	106,9	108,3	109,8
Toeslagenwet	99,6	101,0	103,6
IOW	7,3	7,3	6,2
Eigenrisicodragers WGA	21,4	20,9	20,4

Tabel II.3. Uitkeringsbedragen naar wet
Bedragen x € 1 miljoen

	2022		2023		2024	
IVA	3.870		4.669		5.232	
Aof		3.825		4.618		5.178
Tf (tegemoetkomingen)		45		51		54
WGA	3.961		4.731		5.323	
Aof		2.196		2.811		3.325
Whk		1.313		1.415		1.473
Eigenrisicodragers		382		425		443
Tf (tegemoetkomingen)		70		79		82
Wajong	3.367		3.796		4.074	
Aof		3.299		3.723		4.001
Tf (tegemoetkomingen)		69		73		73
WAO	3.182		3.320		3.225	
Aof		3.133		3.272		3.181
Tf (tegemoetkomingen)		49		48		44
WAZ	81		82		76	
Aof		80		80		74
Tf (tegemoetkomingen)		2		2		1
WW-Ontslagwerkloosheid	2.704		2.880		3.361	
Aof		2.533		2.693		3.150
Ufo		171		187		211
WW-Overige werkloosheid	10		14		17	
Aof		10		14		17
WW-Verhaal over uitkeringen	-164		-180		-203	
Ufo		-164		-180		-203
IOW	94		102		91	
Tf		94		102		91
Ziektewet-Zwangerschap	568		659		714	
Aof		568		659		714
Ziektewet-Zieke WW'ers	560		563		583	
Aof		543		545		565
Ufo		17		18		18
Ziektewet-Flex	562		539		494	
Whk		562		539		494
Ziektewet-No-risk	255		294		309	
Aof		255		294		309
Ziektewet-Overig	16		34		36	
Aof		16		34		36
Wazo-Werknemers	1.355		1.556		1.697	
Aof		1.355		1.556		1.697
Wazo-WIEG	214		240		262	
Aof		214		240		262
Wazo-Wbo	87		503		555	
Aof		87		503		555
Wazo-ZEZ	81		91		100	
Aof		81		91		100
Toeslagenwet	338		387		414	
Tf		338		387		414
Totaal kas	21.142		24.280		26.362	
Mutaties verplichtingen en voorzieningen	44		355		325	
WIA		41		98		110
Wajong		7		30		21
WAO		5		9		9
WAZ		1		0		0
WW		-43		166		165
IOW		0		1		1
Ziektewet		3		8		10
Wazo		29		36		1
Toeslagenwet		1		6		6
Totaal transactie	21.186		24.634		26.686	

Tabel II.4. Uitkeringsbedragen naar fonds
Bedragen x € 1 miljoen

	2022	2023	2024
Aof	11.810	14.159	15.432
IVA	3.825	4.618	5.178
WGA	2.196	2.811	3.325
WAO	3.133	3.272	3.181
WAZ	80	80	74
Ziektewet-Zwangerschap	568	659	714
Ziektewet-No-risk	255	294	309
Ziektewet-Overig	16	34	36
Wazo-Werknemers	1.355	1.556	1.697
Wazo-WIEG	214	240	262
Wazo-Wbo	87	503	555
Wazo-ZEZ	81	91	100
Whk	1.874	1.955	1.967
WGA	1.313	1.415	1.473
Ziektewet-Flex	562	539	494
Afj	3.299	3.723	4.001
Wajong	3.299	3.723	4.001
AWf	3.087	3.252	3.732
WW-Ontslagwerkloosheid	2.533	2.693	3.150
WW-Overige werkloosheid	10	14	17
Ziektewet-Zieke WW'ers	543	545	565
Ufo	24	25	27
WW-Ontslagwerkloosheid	171	187	211
WW-Verhaal over uitkeringen	-164	-180	-203
Ziektewet-Zieke WW'ers	17	18	18
Tf	666	741	761
Toeslagenwet	338	387	414
Tegemoetkomingen	234	252	255
IOW	94	102	91
Eigenrisicodragers WGA	382	425	443
Totaal kas	21.142	24.280	26.362
Mutaties verplichtingen en voorzieningen	44	355	325
Aof	94,8	145	122
Whk	-21	8	6
Afj	7	30	21
AWf	-35	160	166
Ufo	-3	4	1
Tf	1	8	8
Totaal transactie	21.186	24.634	26.686

Bijlage III Re-integratie

Tabel III.1. Overzicht programmakosten re-integratie 2022

Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Totaal
Voorzieningen					
Onderwijs	26				26
Werk	44	31	0		76
Leef	14				14
Subsidie aan instellingen	13				13
Inkoop arbeidsbemiddeling	23	11	30	29	92
Ziektewet-arbo-interventies		0	1	1	3
Scholingsbudget WW				9	9
Scholingsvoucher				0	0
Scholingsexperiment WGA		0			0
Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19				2	2
IPS voor gemeentelijke doelgroep				-	-
Programmakosten overig		0			0
Totaal	120	43	31	41	236

Tabel III.2. Overzicht programmakosten re-integratie 2023

Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Totaal
Voorzieningen					
Onderwijs	30				30
Werk	45	39	0		84
Leef	15				15
Subsidie aan instellingen	13				13
Inkoop arbeidsbemiddeling	24	12	32	33	101
Ziektewet-arbo-interventies		0	1	1	3
Scholingsbudget WW				13	13
Scholingsvoucher				0	0
Scholingsexperiment WGA		1			1
Aanvullende dienstverlening				5	5
IPS voor gemeentelijke doelgroep				5	5
Programmakosten overig		0			0
Totaal	128	52	33	57	269

Tabel III.3. Overzicht programmakosten re-integratie 2024

Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Totaal
Voorzieningen					
Onderwijs	31				31
Werk	42	48	0		90
Leef	16				16
Subsidie aan instellingen	14				14
Inkoop arbeidsbemiddeling	25	12	33	34	104
Ziektewet-arbo-interventies		0	1	1	3
Scholingsbudget WW				13	13
Scholingsvoucher				0	0
Scholingsexperiment WGA		0			0
Aanvullende dienstverlening*				-	-
IPS voor gemeentelijke doelgroep				8	8
Programmakosten overig		0			0
Totaal	129	60	34	57	280

* De huidige regeling loopt tot eind 2024. Voor 2024 is echter nog geen budget vastgesteld.

Bijlage IV Aansluitingstabel

De UWV-resultaten worden volgens het stelsel van baten en lasten verantwoord. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid publiceert resultaten, waaronder de UWV-cijfers, in zijn jaarrekening volgens het kas-verplichtingenstelsel. Dit betekent dat er een vertaalslag moet worden gemaakt tussen beide stelsels. Deze vertaling staat bekend als de aansluitingstabel. In de aansluitingstabel worden daarnaast enkele kostensoorten onder een ander kopje gerubriceerd.

Alle bedragen zijn afgerond op miljoenen euro's. Door deze afrondingen zijn posten kleiner dan absoluut € 0,5 miljoen weergegeven met '0'. Indien voor een post geen bedrag kan worden ingevuld of als die nihil is, dan wordt dit weergegeven met '-'.

Tijdens de coronacrisis waren er verschillende NOW-regelingen van kracht, die vallen onder de Kaderwet SZW-subsidies (KSS). In de overige baten en lasten is daarvoor in 2023 € 62 miljoen aan lasten opgenomen. Dit bedrag is opgebouwd uit drie componenten. Allereerst de saldering van de verschillen tussen de raming van subsidiebedragen in de jaarrekening en recent vastgestelde bedragen tot en met maart 2023. Deze extra vaststellingen leiden vervolgens ook tot een correctie op verwachte oninbare vorderingen en daarnaast tot een correctie op de waardering van vorderingen met een betalingsregeling.

De cijfers voor de diverse correcties ad minus € 2.687 miljoen (kolom 5) bestaan uit de terugname van de sociale lasten van de premiegefinancierde wetten (minus € 3.498 miljoen), de eliminatie van verhaal op de WW eigen risicodragende werkgevers (plus € 180 miljoen), de mutatie voorzieningen (minus € 111 miljoen), de interest (plus € 634 miljoen) en de overige correcties transactiebasis naar kasbasis faillissementsvorderingen (plus € 108 miljoen).

In tabel II.3 (bijlage II) staat een verdere uitsplitsing van het bedrag Wazo van € 2.299 miljoen (kolom 8) in Wazo-Werknemers (€ 1.556 miljoen), Wazo-WIEG (€ 240 miljoen), en Wazo-Wbo (€ 503 miljoen).

Bij het opstellen van deze tabel is verondersteld dat de afrekening van de rijksgefinancierde regelingen voor 2023 nihil zal zijn. De mutaties op de bestemmingsfondsen zijn tijdens het opstellen van deze tabel nog onbekend. Deze zijn daarom niet in de tabel opgenomen.

Tabel IV.1. Aansluitingstabel 2023
Bedragen x € 1 miljoen

Juninota 2023	UWV-cijfers			Vertaalslag			SZW-cijfers		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
WAO	3.329	605	-650	-3	45	0	-8	3.319	-
WIA-IVA	4.739	825	-24	-	-826	0	-69	4.645	-
WIA-WGA	4.333	751	33	-71	-740	0	-23	4.283	-
WAZ	82	5	0	0	-6	0	0	82	-
Wajong	3.826	250	49	-82	-	-	-27	4.016	42
Wazo	2.335	386	0	-	-386	-	-36	2.299	-
Wazo-ZEZ	91	6	-	-	-	0	-	98	-
Re-integratie WAO/WIA/WAZ/ZW	-	-	-	119	-	-	-	119	-
Re-integratie Wajong	-	-	-	82	-	3	-	85	-
Toeslagenwet	393	72	1	-	-	-	-2	464	17
IOW	103	7	0	-	-	-	-1	109	2
WW	2.880	527	41	-10	-370	-	-68	3.001	-
Ziektewet	2.098	398	26	-35	-404	-	-2	2.081	-
WW Scholingsbudget	-	-	-	13	-	-	-	13	3
Regeling scholing kansberoep	-	-	-	0	-	-	-	0	0
Compensatie transitievergoeding (CRTV)	-	-	404	-	-	-	14	418	-
KSS (NOW)	-	-	62	-	-	316	0	378	943
KSS (TOFA)	-	-	-	-	-	-	0	-	0
KSS (Overig)	-	-	23	-13	-	-	-	10	10
STAP	-	-	170	-	-	-	-	170	-
Totaal	24.209	3.833	134	0	-2.687	320	-222	25.588	1.016

Toelichting kolomnummers

(1) = Uitkeringslasten

(2) = Sociale lasten

(3) = Overige baten en lasten

(4) = Toedeling re-integratielasten

(5) = Diverse correcties

(6) = Nabetaald door SZW over 2022

(7) = Mutatie verplichtingen

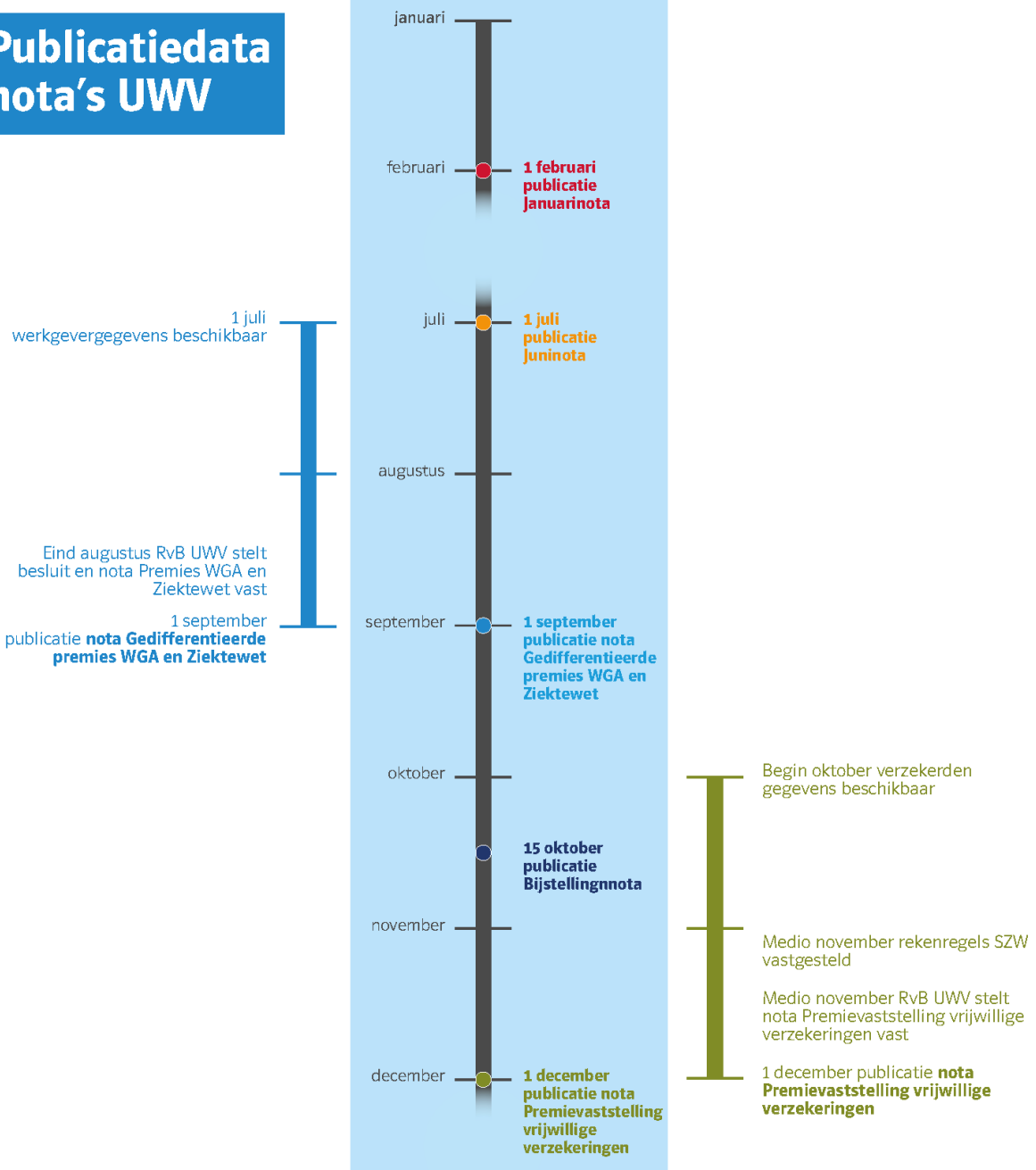
(8) = SZW-jaarsverslag lasten

(9) = Ontv door SZW over 2022

Jaarlijks brengt UWV vijf financiële publicaties uit over de premies en de fondsen. Het betreft drie algemene publicaties: de Januarinota, de Juninota en de Bijstellingnota. Hierin worden de ontwikkelingen van de lasten en de baten van de door UWV uitgevoerde wetten en beheerde fondsen beschreven. De uiterlijke publicatiedata zijn 1 februari, 1 juli en 15 oktober¹.

Daarnaast verschijnen twee specifieke publicaties: de nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet, en de nota Premievaststelling vrijwillige verzekeringen. De uiterlijke publicatiedata van deze nota's zijn 1 september en 1 december.

Publicatiedata nota's UWV

Versie 3.1, maart 2019

Nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet

In de nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet worden de bouwstenen beschreven waarmee de gedifferentieerde premies voor de WGA en Ziektewet-Flex per werkgever worden berekend. Hiervoor hebben wij werkgevergegevens, statistische en financiële data nodig die vanaf 1 juli beschikbaar zijn.

Publicatie van het besluit met de vastgestelde premies volgt op 1 september¹ in de Staatscourant. Vanaf die datum is de nota ook beschikbaar op de website van UWV.

UWV berekent conform het besluit per werkgever de premie voor het nieuwe premiejaar. Deze percentages worden aan het eind van het jaar voorafgaand aan het premiejaar geleverd aan de Belastingdienst. Deze stuurt vervolgens aan alle werkgevers een beschikking van deze premies.

Vrijwillige verzekering

Zelfstandigen hebben de mogelijkheid om zich bij UWV vrijwillig te verzekeren voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA of een combinatie hiervan. Het gaat hier om niet-verplicht verzekerde zelfstandigen en personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en huishoudelijke hulpen. UWV stelt jaarlijks de premies voor de vrijwillige verzekeringen vast.

In de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) is opgenomen dat voor de WW, WAO en WIA geldt dat de premie niet hoger dan het door het ministerie van SZW landelijk vastgestelde wettelijke premiepercentage mag zijn. De Ziektewet kent geen landelijk vastgesteld wettelijk percentage en kan daarom alleen op kostendekkend niveau vastgesteld worden. De premievaststelling vrijwillige verzekeringen is daarom afhankelijk van de tijdslijn die het ministerie van SZW hanteert voor de vaststelling van de landelijke wettelijke premiepercentages. De premies voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA kunnen pas daarna in de nota Premievaststelling vrijwillige verzekeringen worden gepubliceerd. Deze nota wordt op 1 december gepubliceerd via UWV.nl.

¹ Indien de datum in het weekend valt, wordt de nota de maandag volgend op dat weekend gepubliceerd.

Colofon

Uitgave

UWV

Financieel Economische Zaken

afdeling Planning, Control en Analyse

Postadres

Postbus 58285

1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Fondsenbeheer@uwv.nl

Auteurs

Neander Nijman

Rogier Scheepers

Aan deze nota werkten mee

Gabriella Acetelli

Ed Berendsen

Carin Gerrits

Wibaut Jeurissen

Casimir Maassen

Melissa Oosterman

Phoel Ransing

Fouad Rmila

Frank Schreuder

Raymond Timmermans

Menno de Vries

Arjan Wojcik

Jaap-Jan Wondergem

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2023

